VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ SÁU

31.10.2025 (11.9 Ất Tỵ)

Số 131 (4265)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Chính thức nâng cấp quan hệ Việt Nam - Anh lên Đối tác chiến lược toàn diện [2]

Hướng đến mục tiêu "làm giàu bằng văn hóa, phát triển kinh tế dựa trên văn hóa" [3]

TRAO GIẢI CUỘC THI ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2025:

Khơi dậy mạnh mẽ niềm đam mê đọc sách

[8]

Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cùng các đại biểu tham quan triển lãm các bài dự thi ở mùa giải năm nay Ảnh: Đ.TOÁN

Tích cực khắc phục hậu quả mưa lũ lịch sử tại Huế

● Hội An khẩn trương gia cố, bảo vệ di tích, nhà cổ sau lũ [5&9]

DU LỊCH ÂM NHẠC:

Cánh cửa khám phá những bản sắc riêng

[6]

LIÊN HOAN ÂM NHẠC TOÀN QUỐC MỞ RỘNG 2025:

Hội tụ sáng tạo, lan tỏa giá trị nghệ thuật Việt

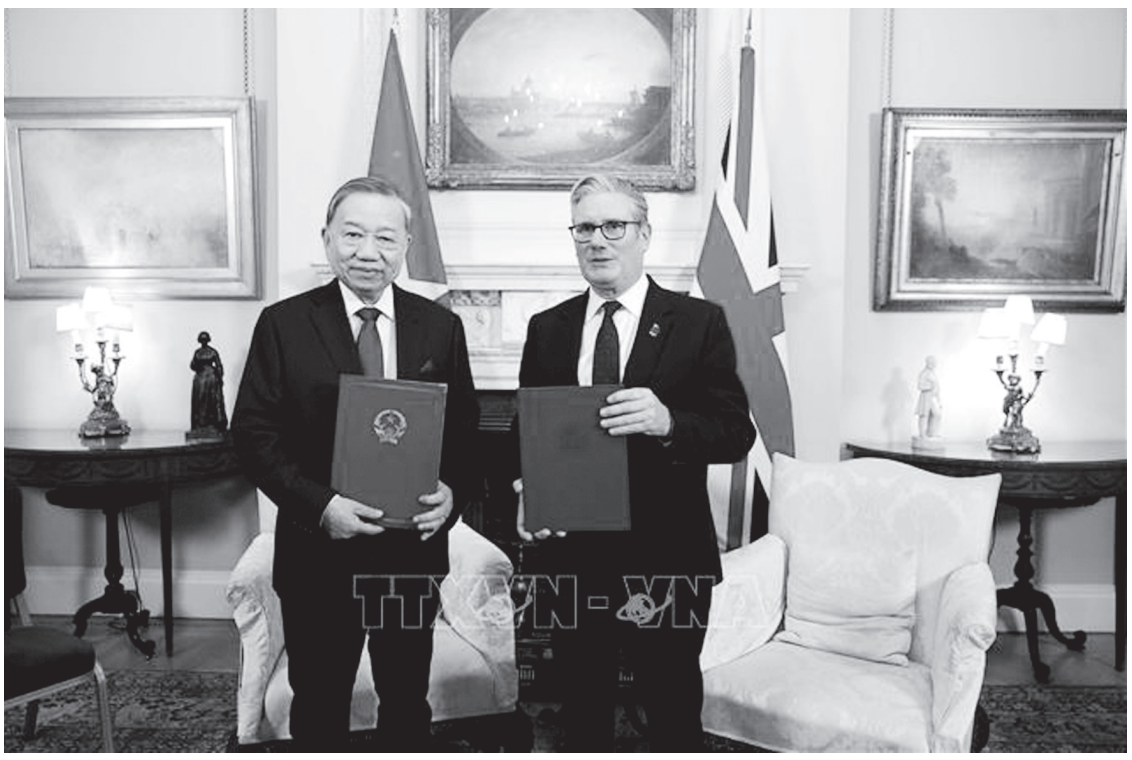
[10]

U23 Việt Nam biến hóa để chinh phục SEA Games 33

[15]

Chính thức nâng cấp quan hệ Việt Nam - Anh lên Đối tác chiến lược toàn diện

Trong khuôn khổ chuyến thăm chính thức Liên hiệp Vương quốc Anh và Bắc Ireland, tại Văn phòng Thủ tướng, chiều 29.10 (theo giờ địa phương), Thủ tướng Liên hiệp Vương quốc Anh và Bắc Ireland Keir Starmer đã chủ trì Lễ đón chính thức Tổng Bí thư Tô Lâm cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Thủ tướng Liên hiệp Vương quốc Anh và Bắc Ireland Keir Starmer trao Tuyên bố chung về nâng cấp quan hệ Việt Nam - Anh lên Đối tác chiến lược toàn diện Ảnh: TTXVN

Thủ tướng Keir Starmer đón Tổng Bí thư Tô Lâm tại cửa chính. Sau đó, Tổng Bí thư Tô Lâm và Thủ tướng Anh Kier Starmer dẫn đầu đoàn đại biểu cấp cao hai nước tiến hành hội đàm.

Tại hội đàm, hoan nghênh Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam sang thăm chính thức Anh, Thủ tướng Anh Keir Starmer khẳng định chuyến thăm là dấu mốc quan trọng trong việc tăng cường quan hệ hữu nghị truyền thống giữa hai quốc gia. Thủ tướng Anh Keir Starmer chúc mừng những thành tựu Việt Nam đã đạt được thời gian qua dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và cá nhân Tổng Bí thư Tô Lâm; nhấn mạnh Việt Nam là nền kinh tế năng động với độ mở cao đang ngày càng đóng vai trò quan trọng trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương và là một trong những đối tác quan trọng hàng đầu của Anh tại khu vực Đông Nam Á và châu Á - Thái Bình Dương.

Tại cuộc hội đàm, Tổng Bí thư Tô Lâm đánh giá cao những thành tựu ấn tượng mà Anh đã đạt được trong phát triển kinh tế - xã hội, đưa nước Anh trở thành nền kinh tế lớn thứ sáu thế giới và là trung tâm tài chính hàng đầu thế giới. Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định chính những thành tựu này đã góp phần giúp nước Anh duy trì vị thế là một trong những nước có trình độ phát triển hàng đầu thế giới; bày tỏ tin tưởng dưới sự lãnh đạo của Thủ tướng Keir Starmer, Anh sẽ tiếp tục phát triển mạnh mẽ, đóng góp tích cực vào hòa bình, hợp tác và phát triển bền vững trên thế giới.

Trao đổi về hợp tác giữa Việt Nam và Anh trong thời gian qua, Tổng Bí thư Tô Lâm và Thủ tướng Starmer đánh giá cao sự phát triển tích cực quan hệ hợp tác song phương, đặc biệt trong nỗ lực tháo gỡ các vướng mắc và tìm kiếm giải pháp phù hợp trên tinh thần hợp tác vì lợi ích chung của nhân dân hai nước. Lãnh đạo hai nước vui mừng nhận thấy Việt Nam và Anh có nhiều điểm tương đồng về các vấn đề quốc tế và khu vực mà hai bên cùng quan tâm, đồng thời đã và đang có nhiều sự phối hợp chặt chẽ và ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn quốc tế và khu vực.

Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh Việt Nam luôn coi trọng quan hệ hữu nghị truyền thống, Đối tác chiến lược với Anh trên cơ sở tôn trọng lẫn nhau cùng có lợi và hướng tới tương lai, sẵn sàng hợp tác chặt chẽ với Anh để nâng tầm quan hệ trên các trụ cột then chốt như chính trị - ngoại giao, quốc phòng - an ninh, khoa học - công nghệ và chuyển đổi số, tài chính - ngân hàng, giáo dục - đào tạo, môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu, văn hóa và giao lưu nhân dân. Tổng Bí thư khẳng định Việt Nam với tư cách là thành viên của ASEAN sẵn sàng cùng Anh làm cầu nối và thúc đẩy hợp tác giữa Anh - ASEAN, làm cửa ngõ để Anh tiếp cận thị trường Đông Nam Á.

Tại cuộc hội đàm, hai nhà lãnh đạo khẳng định hai nước có nhiều tiềm năng hợp tác trong giai đoạn mới, nhất là trong chuyển đổi kinh tế, năng lượng theo hướng xanh và bền vững, phát triển công nghiệp công nghệ số, đào tạo nhân lực chất lượng cao, Thủ tướng Anh Keir Starmer bày tỏ mong muốn cùng Việt Nam phát triển quan hệ song phương toàn diện, nhất là trong các khuôn khổ Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - Anh (UKVFTA) và Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP). Thủ tướng Anh Keir Starmer nhấn mạnh Chính phủ Anh sẵn sàng hỗ trợ Việt Nam trong tiến trình thực hiện cam kết đạt mức phát thải ròng bằng "0" (net-zero) vào năm 2050, đồng thời khuyến khích các doanh nghiệp Anh tăng cường đầu tư, hợp tác tại Việt Nam, cam kết sẽ hỗ trợ Việt Nam triển khai Quan hệ đối tác Chuyển đổi Năng lượng Công bằng (JETP).

Hai nhà lãnh đạo nhất trí đặt mục tiêu tăng kim ngạch thương mại lên gấp đôi trong thời gian tới. Thủ tướng Anh mong muốn Việt Nam ủng hộ các hợp tác về thương mại điện tử, dịch vụ tài chính trong khuôn khổ Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP). Về hợp tác an ninh - quốc phòng, hai bên nhất trí cần đa dạng hóa hợp tác, cùng giải quyết chống nhập cư bất hợp pháp và nhất trí tăng cường hợp tác quốc phòng liên quan đến lực lượng gìn giữ hòa bình và đào tạo. Hai bên cũng dành thời gian trao đổi về các vấn đề quốc tế, khu vực cùng quan tâm. Hai bên nhấn mạnh tầm quan trọng của việc gìn giữ hòa bình, ổn định tại khu vực, bảo đảm an ninh, an toàn, tự do hàng hải, hàng không, giải quyết hòa bình các tranh chấp ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương, trong đó có Biển Đông, phù hợp với luật pháp quốc tế, trong đó có Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển 1982 (UNCLOS 1982).

Kết thúc hội đàm, hai nhà lãnh đạo đã ra Tuyên bố chung về việc hai Bên chính thức nâng cấp quan hệ Việt Nam - Anh lên Đối tác chiến lược toàn diện. Nội dung Tuyên bố chung đánh giá cao những thành tựu quan trọng của quan hệ hai nước, khẳng định các nguyên tắc, đề ra những định hướng lớn để đẩy mạnh và tăng cường hợp tác, phát triển quan hệ hữu nghị truyền thống và Đối tác chiến lược toàn diện Việt Nam - Anh, vì lợi ích lâu dài của nhân dân hai nước, vì hòa bình, xã hội và phát triển bền vững tại mỗi khu vực và trên thế giới. Hai bên nhấn mạnh việc hai nhà lãnh đạo ra Tuyên bố chung về việc nâng cấp quan hệ song phương lên Đối tác chiến lược toàn diện và việc ký thỏa thuận hợp tác di cư cũng như một loạt các thỏa thuận trong các lĩnh vực kinh tế, tài chính xanh, giáo dục - đào tạo, y tế, năng lượng sạch, năng lượng tái tạo, hợp tác địa phương… nhân chuyến thăm của Tổng Bí thư có ý nghĩa rất quan trọng, tạo nền tảng để làm sâu sắc hơn quan hệ hợp tác giữa hai nước. Hai nhà lãnh đạo nhất trí sẽ phối hợp chặt chẽ để triển khai khuôn khổ quan hệ mới.

Nhân dịp này, Tổng Bí thư Tô Lâm chuyển lời thăm hỏi của các lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước Việt Nam tới Thủ tướng Starmer và các lãnh đạo cấp cao Anh. Tổng Bí thư Tô Lâm đã mời Thủ tướng Keir Starmer sớm thăm Việt Nam trong thời gian tới. Thủ tướng Keir Starmer trân trọng cảm ơn và vui vẻ nhận lời.

P.V (tổng hợp)

Tổ chức các hoạt động tuyên truyền trực quan Đại hội Đảng lần thứ XIV

Bộ VHTTDL vừa ban hành văn bản số 5734/BVHTTDL-VHCSGĐTV gửi UBND các tỉnh, thành phố về việc tổ chức các hoạt động tuyên truyền trực quan Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Theo đó, để kịp thời tuyên truyền Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng; thực hiện chỉ đạo của Thường trực Ban Bí thư, Trưởng Tiểu ban Tổ chức phục vụ Đại hội XIV của Đảng, Bộ VHTTDL đề nghị UBND các tỉnh, thành phố chủ động tổ chức các hoạt động tuyên truyền Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng; tạo không khí vui tươi, phấn khởi, đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa của nhân dân, nhất là đồng bào ở vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số, nơi biên giới, hải đảo.

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về ý nghĩa, tầm quan trọng, chủ đề, phương châm, mục tiêu, nhiệm vụ, bối cảnh, thời điểm Đại hội XIV của Đảng, tập trung khẳng định và nêu bật tầm vóc, ý nghĩa lịch sử Đại hội XIV của Đảng là một dấu mốc quan trọng trên con đường phát triển của đất nước và dân tộc ta, khởi điểm lịch sử mới, kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Tổ chức trang trí cổ động trực quan trên pa nô, áp phích, băng rôn, bảng điện tử, màn hình Led tại trụ sở làm việc của các cơ quan, đơn vị và nơi công cộng, nhất là những nơi trung tâm, sân bay, bến tàu, các nút giao thông, tuyến phố chính; trang trí khánh tiết, treo cờ Đảng theo Hướng dẫn số 105- HD/BTGTW ngày 29.5.2023 của Ban Tuyên giáo Trung ương (nay là Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương) thực hiện Quy định của Ban Bí thư về cờ Đảng Cộng sản Việt Nam và việc sử dụng cờ Đảng.

Chỉ đạo, lựa chọn các tác phẩm tranh trong số 17 mẫu tranh cổ động đã được Bộ VHTTDL phê duyệt phù hợp với địa phương để sử dụng tuyên truyền. Bên cạnh đó, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc sử dụng khẩu hiệu, hình ảnh, tranh cổ động tuyên truyền ở nơi công cộng, trên các phương tiện thông tin đại chúng, bảo đảm đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

L.SƠN

Hướng đến mục tiêu "làm giàu bằng văn hóa, phát triển kinh tế dựa trên văn hóa"

● **THU SÂM; ảnh TR.HUẤN**

Tại phiên thảo luận về tình hình kinh tế, xã hội và các vấn đề quan trọng khác của đất nước, diễn ra trong hai ngày 29-30.10 tại kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV, nhiều đại biểu đánh giá cao những kết quả nổi bật mà lĩnh vực VHTTDL đạt được trong thời gian qua.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng phát biểu giải trình, làm rõ những vấn đề đại biểu nêu

Toàn cảnh phiên thảo luận

> *"Toàn ngành Văn hóa không bằng lòng với kết quả đã đạt được mà tiếp tục nỗ lực khơi dậy khát vọng vươn lên, hướng tới những thành tựu mới. Sự thành công hôm nay là kết quả của quá trình nhận thức sâu sắc hơn về vị trí và vai trò của văn hóa, từ nền tảng tinh thần trở thành sức mạnh nội sinh, là hệ điều tiết của phát triển bền vững, gắn bó chặt chẽ với kinh tế."*
>
> **(Bộ trưởng NGUYỄN VĂN HÙNG)**

Tham gia phát biểu giải trình, làm rõ các vấn đề đại biểu nêu, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng bày tỏ vui mừng khi ý kiến của nhiều đại biểu đều đánh giá cao thành tựu văn hóa, đồng thời bổ sung nhiều góc nhìn thực tiễn, giải pháp cụ thể để triển khai hiệu quả hơn trong giai đoạn tới.

Lĩnh vực VHTTDL được đánh giá cao

Phát biểu thảo luận, nhiều đại biểu đánh giá cao lĩnh vực VHTTDL, đồng thời bày tỏ đồng thuận và niềm tin vào định hướng phát triển của ngành trong thời gian tới. Đại biểu Nguyễn Thị Quyên Thanh (Vĩnh Long) đánh giá, với sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, cùng với sự phục hồi mạnh mẽ của nền kinh tế, lĩnh vực văn hóa - xã hội và du lịch đã đạt được nhiều kết quả nổi bật, các chương trình quảng bá, xúc tiến du lịch trong và ngoài nước được đẩy mạnh, đóng góp 8,2% GDP quốc gia.

Trong bức tranh đó, văn hóa và du lịch không chỉ là ngành kinh tế dịch vụ mà còn là sức mạnh mềm thúc đẩy hình ảnh đất nước và con người Việt Nam trên trường quốc tế. Từ đó, đại biểu Thanh đề xuất xây dựng hệ sinh thái văn hóa du lịch xanh toàn diện, gắn kết giữa bảo tồn di sản và phát triển du lịch bền vững. Phát triển văn hóa gắn với du lịch xanh không chỉ là chiến lược kinh tế mà là hành trình lan tỏa giá trị Việt Nam. Mỗi di sản được giữ gìn, mỗi cảnh quan được bảo tồn, mỗi nụ cười du khách đều là minh chứng cho một Việt Nam đổi mới thân thiện và bền vững.

Đại biểu Nguyễn Thị Sửu (TP Huế) nhấn mạnh, "sức mạnh dân tộc Việt Nam không chỉ nằm ở tài nguyên thiên nhiên hay công nghệ, mà nằm trong con người và bản sắc văn hóa Việt Nam". Đại biểu này đề nghị Quốc hội, Chính phủ và các Bộ, ngành cần xem xét bổ sung chỉ tiêu GDP văn hóa, quy định mức tối thiểu đầu tư ngân sách cho văn hóa không dưới 2% tổng chi ngân sách nhà nước, nhằm thể chế hóa quan điểm đặt văn hóa ngang hàng với kinh tế và chính trị theo tinh thần Nghị quyết 33 về xây dựng và phát triển văn hoá, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

Đại biểu Trần Thị Hồng Thanh (Ninh Bình) cho rằng cần sớm xác định công nghiệp văn hóa là một ngành kinh tế trọng điểm, ban hành Luật Phát triển công nghiệp văn hóa để tạo hành lang pháp lý cho sáng tạo và đầu tư. Bà đánh giá sau thời gian triển khai Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030, Việt Nam đã ghi nhận nhiều kết quả tích cực ở các lĩnh vực như điện ảnh, âm nhạc, mỹ thuật, nghệ thuật biểu diễn, thiết kế, thời trang, quảng cáo, trò chơi điện tử, xuất bản, du lịch văn hóa và công nghiệp di sản số. Nhiều sản phẩm văn hóa Việt Nam đã khẳng định thương hiệu tại các sự kiện, giải thưởng quốc tế và chương trình sáng tạo trẻ, góp phần lan tỏa hình ảnh Việt Nam năng động, sáng tạo trên trường quốc tế.

Văn hóa trở thành sức mạnh nội sinh

Phát biểu giải trình tại phiên thảo luận, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, năm 2025 và cả nhiệm kỳ vừa qua đánh dấu bước chuyển mình mạnh mẽ của lĩnh vực văn hóa. Từ nhận thức đến hành động, chúng ta ngày càng quan tâm sâu sắc hơn đến thể chế, cơ chế tổ chức, coi trọng vai trò chủ thể sáng tạo của nhân dân.

Theo Bộ trưởng, những kết quả đạt được trong thời gian qua là minh chứng cho sự chuyển biến rõ nét cả về nhận thức lẫn thực tiễn. Văn hóa, thể thao, du lịch và thông tin, bốn trụ cột do Bộ VHTTDL quản lý đã và đang tạo nên một bức tranh phát triển tươi sáng. "Văn hóa là nền tảng, thể thao là sức mạnh, thông tin là mạch dẫn, du lịch là nhịp cầu kết nối", Bộ trưởng khái quát và coi đây là phương châm xuyên suốt trong chỉ đạo, điều hành của toàn ngành.

Bộ trưởng cho rằng, toàn ngành Văn hóa không bằng lòng với kết quả đã đạt được mà tiếp tục nỗ lực khơi dậy khát vọng vươn lên, hướng tới những thành tựu mới. "Sự thành công hôm nay là kết quả của quá trình nhận thức sâu sắc hơn về vị trí và vai trò của văn hóa, từ nền tảng tinh thần trở thành sức mạnh nội sinh, là hệ điều tiết của phát triển bền vững, gắn bó chặt chẽ với kinh tế", ông nhấn mạnh. Quan điểm này cũng đang được thể hiện rõ trong các dự thảo văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng, cho thấy vị trí, vai trò của văn hóa ngày càng tăng lên trong chiến lược phát triển đất nước.

Bộ trưởng thông tin thêm, tại Hội nghị Thế giới về Chính sách Văn hóa và Phát triển bền vững do UNESCO và Chính phủ Tây Ban Nha đồng tổ chức, Việt Nam đã chủ động đề xuất sáng kiến "Thập kỷ văn hóa vì sự phát triển bền vững". Sáng kiến này đã được UNESCO thông qua và trình Liên Hợp Quốc xem xét. "Nếu được chấp thuận, đây sẽ là dấu mốc thể hiện vai trò chủ động, đóng góp thực chất của Việt Nam vào tiến trình phát triển văn minh nhân loại, khẳng định cách làm của Việt Nam phù hợp với xu thế toàn cầu", Bộ trưởng cho biết.

Hai động lực mới của nền kinh tế sáng tạo

Theo Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, những thành quả trong lĩnh vực văn hóa đã và đang lan tỏa mạnh mẽ, tạo động lực cho phát triển của du lịch, một trong 12 ngành công nghiệp văn hóa trọng điểm. Nhiều đại biểu Quốc hội đã đồng tình rằng việc phát triển du lịch dựa trên tài nguyên văn hóa là hướng đi đúng đắn mà ngành đang triển khai hiệu quả, vừa phát huy được giá trị di sản, vừa thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững.

Bộ trưởng cho biết thêm, hiện Việt Nam đang phát triển năm nhóm sản phẩm du lịch chủ lực gồm du lịch sinh thái, du lịch di sản, du lịch cộng đồng, du lịch văn hóa và du lịch nghỉ dưỡng chữa bệnh. Các sản phẩm này được triển khai ở nhiều địa phương gắn với định hướng tổ chức lại không gian hành chính theo mô hình chính quyền hai cấp, giúp mở rộng không gian phát triển và tạo sản phẩm đặc trưng mang đậm dấu ấn vùng miền. Ông dẫn chứng: "Sự kết hợp giữa sản phẩm du lịch rừng của Gia Lai và du lịch biển của Bình Định đã tạo nên mô hình "rừng và biển" đặc sắc, mang tính liên kết vùng cao, giúp khai thác tối đa thế mạnh địa phương". Bên cạnh đó, các yếu tố như dịch vụ chuyên nghiệp, giá cả hợp lý, môi trường xanh, sạch, đẹp đang góp phần đưa Việt Nam trở thành điểm đến an toàn, văn minh, thân thiện. Bộ trưởng tin tưởng rằng, với đà phục hồi mạnh mẽ, du lịch Việt Nam không chỉ đóng góp đáng kể vào GDP quốc gia mà còn thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, đúng như tinh thần Nghị quyết 08 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết, Việt Nam đang tập trung phát triển các lĩnh vực có lợi thế cạnh tranh, thể hiện rõ tài năng và bản sắc sáng tạo của con người Việt Nam như nghệ thuật biểu diễn, điện ảnh, du lịch văn hóa và thiết kế. Ông xác định ba trụ cột chính của sự phát triển công nghiệp văn hóa là nhà sáng tạo - doanh nghiệp - Nhà nước, trong đó nhà sáng tạo là trung tâm, doanh nghiệp hiện thực hóa ý tưởng thành sản phẩm, còn Nhà nước giữ vai trò kiến tạo thể chế, chính sách. Bộ trưởng thông tin thêm, Chính phủ đã đề xuất Quốc hội tổng kết và xem xét việc xây dựng Luật Công nghiệp văn hóa, nhằm tạo hành lang pháp lý đồng bộ, khuyến khích phát triển lĩnh vực này như một thành phần kinh tế năng động, đóng góp thiết thực cho GDP quốc gia.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cũng thông tin về việc Bộ VHTTDL đang xây dựng dự thảo Nghị quyết của Bộ Chính trị về "Chấn hưng và phát triển văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên mới". Khi được ban hành, Nghị quyết này sẽ cùng với các nghị quyết trụ cột khác của Đảng tạo nên động lực tổng hợp thúc đẩy phát triển bền vững đất nước, khẳng định vai trò của văn hóa như một nền tảng, một nguồn lực nội sinh, một sức mạnh mềm quốc gia hướng đến mục tiêu "làm giàu bằng văn hóa, phát triển kinh tế dựa trên văn hóa". ■

Chính phủ điện tử - Vì một nền hành chính phục vụ

Bài 2: CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG LÀ ĐẦU MỐI VẬN HÀNH

● **HOÀNG HƯƠNG**

Trong kiến trúc Chính phủ điện tử, chính quyền địa phương giữ vai trò hạt nhân triển khai, nơi mọi chính sách, công nghệ và thể chế được chuyển hóa thành hành động cụ thể.

Nếu dữ liệu quốc gia được ví như "hệ thần kinh trung ương" của bộ máy hành chính, thì chính quyền địa phương chính là những "đầu mối vận hành", bảo đảm thông tin được lưu thông, xử lý và quay trở lại phục vụ người dân.

Chính quyền địa phương trong hành trình xây dựng Chính phủ điện tử

Nền tảng vận hành của chính quyền số địa phương

Xây dựng chính quyền điện tử ở cấp địa phương không chỉ là việc trang bị hạ tầng công nghệ, mà là quá trình tái cấu trúc toàn bộ mô hình quản trị. Mỗi địa phương phải tổ chức lại quy trình xử lý hồ sơ, quy trình điều hành, cách thức ra quyết định và cơ chế phối hợp giữa các cấp chính quyền theo hướng thống nhất, minh bạch và dựa trên dữ liệu.

Một chính quyền điện tử hiệu quả phải được vận hành trên bốn nền tảng cơ bản: Liên thông dữ liệu, đồng bộ hạ tầng, chuẩn hóa quy trình và phát triển năng lực con người. Liên thông dữ liệu là điều kiện tiên quyết. Khi mọi cấp, mọi ngành cùng làm việc trên một nền tảng thống nhất, dữ liệu hành chính sẽ không còn bị "ngăn sông, cấm chợ", giúp việc ra quyết định nhanh hơn, giảm trùng lặp và tăng minh bạch. Kết nối với Trục liên thông văn bản quốc gia và Cổng dịch vụ công quốc gia chính là bước đi nền tảng để chuyển từ quản lý hành chính rời rạc sang hệ thống quản trị thông minh dựa trên dữ liệu mở.

Song song là đồng bộ hạ tầng, yếu tố bảo đảm tính thông suốt của hệ thống. Việc kết nối 100% xã, phường vào mạng truyền số liệu chuyên dùng, trang bị hệ thống điều hành văn bản và họp trực tuyến là yêu cầu bắt buộc nếu muốn xây dựng một bộ máy "vận hành thời gian thực". Hạ tầng đồng bộ giúp chính quyền địa phương không chỉ thực hiện chỉ đạo nhanh hơn, mà còn giám sát, đánh giá và phản hồi kịp thời các vấn đề phát sinh. Chuẩn hóa quy trình hành chính cũng là yếu tố quan trọng. Khi người dân chỉ phải khai thông tin một lần và cơ quan nhà nước có trách nhiệm chia sẻ, tái sử dụng dữ liệu, thì bộ máy hành chính mới thực sự chuyển từ "quản lý hồ sơ" sang "quản trị dữ liệu". Chuẩn hóa quy trình không chỉ giúp rút ngắn thời gian xử lý, mà còn tạo ra sự thống nhất giữa các cấp chính quyền, một yếu tố then chốt của Chính phủ điện tử.

Cuối cùng là con người, yếu tố trung tâm của mọi cải cách. Cán bộ, công chức là người trực tiếp sử dụng, vận hành và lan tỏa công nghệ tới người dân. Do đó, cùng với đầu tư hạ tầng, mỗi địa phương cần chú trọng đào tạo kỹ năng số, kỹ năng khai thác dữ liệu và văn hóa phục vụ. Chính đội ngũ cán bộ cấp xã, phường, những người gần dân nhất mới là "mạch nối" giúp chuyển đổi số đi vào thực chất. Khi bốn trụ cột này được thiết lập đồng bộ, chính quyền địa phương sẽ có năng lực hành động nhanh, minh bạch trong quản lý và chủ động trong phục vụ tạo nền móng vững chắc cho Chính phủ điện tử quốc gia.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy hành trình ấy không hề dễ dàng. Nhiều địa phương vẫn gặp phải những "điểm nghẽn" về nhân lực, hạ tầng và kết nối dữ liệu. Cán bộ cấp xã còn thiếu kỹ năng công nghệ; cơ sở vật chất chưa đồng bộ; hệ thống phần mềm đôi khi hoạt động thiếu ổn định, khiến quy trình xử lý hồ sơ gián đoạn. Đặc biệt, việc liên thông giữa hệ thống quản lý văn bản điều hành và hệ thống giải quyết thủ tục hành chính ở nhiều nơi chưa hoàn thiện, buộc cán bộ phải thao tác cùng lúc trên hai nền tảng, gây chồng chéo, mất thời gian và giảm hiệu quả. Bên cạnh đó, kết nối với các cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư, tư pháp, đất đai… vẫn chưa thực sự ổn định. Thực tế những năm qua cho thấy, nhiều địa phương đã đi từ tư duy "số hóa quy trình" sang "quản trị bằng dữ liệu". Từ việc đơn giản hóa hồ sơ, áp dụng phần mềm một cửa điện tử, nay đã tiến tới quản lý đồng bộ qua các nền tảng chia sẻ dữ liệu. Hơn 80% tỉnh, thành phố đã xây dựng trung tâm dữ liệu địa phương và nền tảng tích hợp, chia sẻ thông tin (LGSP) kết nối với Cổng Dịch vụ công quốc gia. Đây là bước tiến quan trọng, vì chỉ khi dữ liệu được kết nối và chuẩn hóa, chính quyền mới có thể ra quyết định nhanh, chính xác và minh bạch.

Để khắc phục, cần một cách tiếp cận toàn diện hơn: Xây dựng chính quyền điện tử không thể tách rời việc nâng cao năng lực dữ liệu của đội ngũ cán bộ công quyền. Việc đào tạo kỹ năng số, hiểu biết về an ninh mạng và khả năng phân tích dữ liệu phải được coi là tiêu chí đánh giá năng lực hành chính. Đồng thời, các địa phương cần khuyến khích mô hình hợp tác công – tư, huy động doanh nghiệp công nghệ tham gia phát triển hạ tầng dữ liệu, dịch vụ đám mây, an toàn thông tin và giải pháp giám sát điều hành.

Một yếu tố nền tảng khác là văn hóa dữ liệu. Khi chia sẻ dữ liệu trở thành nghĩa vụ, minh bạch trở thành nguyên tắc và bảo vệ thông tin trở thành kỷ luật, thì niềm tin của người dân với chính quyền mới được củng cố. Từ đó hình thành một mô hình quản trị mới: Chính quyền dựa trên dữ liệu và được giám sát bằng dữ liệu, nơi mọi hành động của cơ quan công quyền đều để lại dấu vết số, mọi quyết định đều có căn cứ định lượng rõ ràng.

Hướng tới một nền hành chính địa phương thông minh

Nếu Trung ương là người kiến tạo khung thể chế thì địa phương là người "thổi hồn" cho Chính phủ điện tử bằng hành động cụ thể. Chính quyền địa phương chính là hạt nhân của quá trình chuyển đổi số. Sự thành công của Chính phủ điện tử không chỉ được kiến tạo từ cấp Bộ, ngành, nơi định hình thể chế và nền tảng dữ liệu, mà còn được kiểm chứng ở cấp xã, phường, nơi người dân trực tiếp cảm nhận sự thay đổi trong từng giao dịch hành chính.

Thực tiễn những năm qua cho thấy, nhiều địa phương đã và đang tạo ra những bước tiến vững chắc trong tiến trình xây dựng chính quyền điện tử, mỗi nơi một cách làm, nhưng cùng chung mục tiêu hiện đại hóa quản trị, minh bạch hóa hoạt động và phục vụ người dân tốt hơn.

Ninh Bình là một trong những tỉnh sớm hoàn thiện hạ tầng và đồng bộ dữ liệu. Đến nay, 100% xã, phường trên địa bàn tỉnh đã được kết nối Internet tốc độ cao và mạng truyền số liệu chuyên dùng; toàn bộ 129/129 xã, phường được trang bị hệ thống hội nghị truyền hình trực tuyến, bảo đảm điều hành thông suốt từ Trung ương đến cơ sở. Phần mềm quản lý văn bản và điều hành được sử dụng thống nhất, 100% người dùng truy cập ổn định, gửi nhận văn bản liên thông trên trục quốc gia. Việc cấp mã định danh điện tử, chữ ký số công vụ, triển khai phần mềm dùng chung đạt tỷ lệ 100%, tạo điều kiện cho cán bộ, công chức, viên chức sử dụng đồng bộ các hệ thống, không bị gián đoạn trong xử lý công việc. Ninh Bình là hình mẫu tiêu biểu cho cách làm "lấy hạ tầng làm nền, lấy dữ liệu làm trung tâm" trong giai đoạn kiến thiết ban đầu của chính quyền điện tử.

Đà Nẵng là thành phố nhiều năm liên tiếp dẫn đầu bảng xếp hạng chuyển đổi số quốc gia, và là địa phương đầu tiên ban hành nghị quyết chuyên đề về chuyển đổi số đến năm 2030. 100% hồ sơ hành chính được xử lý điện tử, hơn 50% dịch vụ công toàn trình, cao gấp nhiều lần trung bình cả nước. Trung tâm Điều hành đô thị thông minh (IOC) của Đà Nẵng tích hợp hàng trăm nguồn dữ liệu, từ giao thông, an ninh đến giáo dục, y tế, giúp lãnh đạo thành phố ra quyết định theo thời gian thực. Cơ chế phản hồi trực tuyến cho phép người dân gửi kiến nghị, giám sát quá trình xử lý, biến dữ liệu thành công cụ tăng cường trách nhiệm giải trình.

Trong khi đó, Quảng Ninh lại là địa phương thể hiện rõ mô hình "chuyển đổi số song hành với cải cách thể chế". Trung tâm điều hành thông minh của tỉnh tích hợp dữ liệu từ 14 lĩnh vực, cho phép lãnh đạo ra quyết định dựa trên phân tích tổng hợp. Tỉnh đồng thời triển khai đồng bộ các hệ thống học bạ điện tử, hồ sơ sức khỏe điện tử, thanh toán không dùng tiền mặt, đạt tỷ lệ hồ sơ trực tuyến trên 80% và mức độ hài lòng của người dân trên 90%. Đặc biệt, Quảng Ninh đưa tiêu chí năng lực số vào đánh giá cán bộ hằng năm, gắn kết quả chuyển đổi số với thi đua công vụ, biến công nghệ thành một phần văn hóa tổ chức.

Nhìn từ các mô hình đó có thể thấy, chính quyền địa phương chính là "phòng thí nghiệm" của Chính phủ điện tử, nơi chính sách được kiểm chứng, công nghệ được vận hành, và niềm tin xã hội được hình thành. Khi dữ liệu được kết nối, quy trình được chuẩn hóa và người dân trở thành trung tâm, chính quyền địa phương không chỉ thực hiện nhiệm vụ hành chính, mà đang kiến tạo nền tảng cho một nền hành chính thông minh, liêm chính và gần dân hơn. ■

(Còn tiếp)

Tích cực khắc phục hậu quả mưa lũ lịch sử tại Huế

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Mưa lũ lịch sử đã làm hơn 44.500 ngôi nhà ở Huế bị ngập sâu, 8 người chết và mất tích cùng nhiều thiệt hại hạ tầng đô thị, giao thông… TP Huế đang khẩn trương khắc phục hậu quả, nỗ lực đảm bảo các điều kiện để người dân quay trở lại với cuộc sống bình thường.

Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế huy động nhân lực dọn dẹp ở khu vực Trường Lang, Đại Nội Huế

Không để người dân bị thiếu thốn, bị cô lập trong thiên tai

Ngày 30.10, Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú đã dẫn đầu đoàn công tác của Trung ương đến thăm hỏi, tặng quà và động viên bà con nhân dân bị ảnh hưởng nặng nề do thiên tai tại TP Đà Nẵng. Chia sẻ với những mất mát, đau thương do thiên tai của đồng bào Đà Nẵng, Thường trực Ban Bí thư nhấn mạnh: Trong những ngày qua, nhiều địa phương liên tiếp hứng chịu mưa lớn gây lũ lụt trên diện rộng và sạt lở đất; giao thông bị chia cắt, gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản. TP Đà Nẵng là một trong những địa phương chịu thiệt hại nặng nề nhất và thiên tai, mưa lũ đã làm thiệt hại về người; hàng chục nghìn hộ dân bị ngập lụt; nhiều xã bị cô lập. Nhiều nhà bị sập đổ, cuốn trôi; nhiều vật dụng thiết yếu, tài sản, hoa màu, cây trồng, vật nuôi bị thiệt hại nặng nề. Mưa lũ đã làm bà con phải sơ tán khẩn cấp. Sinh kế, việc làm, đời sống bị ảnh hưởng nặng nề.

Trong bối cảnh mưa lũ còn diễn biến phức tạp, Thường trực Ban Bí thư Trần Cẩm Tú đề nghị các cấp ủy, tổ chức Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, lực lượng vũ trang và các tổ chức chính trị - xã hội các cấp của thành phố; tiếp tục quán triệt nghiêm túc các ý kiến chỉ đạo của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, của Tổng Bí thư, Thủ tướng Chính phủ. Đồng thời, tập trung cao độ, khắc phục kịp thời hậu quả thiên tai, mưa lũ, với ưu tiên cao nhất, nhiệm vụ cấp bách nhất đó là cứu dân, đảm bảo an toàn tính mạng nhân dân là trên hết, trước hết. Bên cạnh đó, triển khai tất cả các biện pháp cần thiết để tìm kiếm, cứu hộ, cứu nạn những người đang mất tích; di dời ngay, di dời kịp thời các hộ ở vùng có nguy cơ lũ quét, sạt lở; kiên quyết không để bất cứ người dân nào bị thiếu thốn, bị cô lập mà không có sự hỗ trợ kịp thời.

Ngoài ra, khẩn trương sửa chữa, khắc phục hạ tầng thiết yếu như giao thông, điện, thông tin liên lạc và các công trình dân sinh cấp thiết; không để thiếu trường, thiếu lớp, thiếu nơi khám chữa bệnh cho nhân dân... Nhân dịp này, ông Trần Cẩm Tú đã trực tiếp đến thăm và trao tặng các phần quà của lãnh đạo Đảng, Nhà nước và các cơ quan Trung ương, bao gồm tiền mặt và nhu yếu phẩm, nhằm kịp thời hỗ trợ các gia đình có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, gia đình bị thiệt hại nặng nhất tại xã Thăng An, Duy Nghĩa... **P.V**

Những ngày qua, lực lượng công an, quân đội từ trung tâm TP Huế đến các phường xã đã không mệt mỏi ngày đêm ứng cứu những người dân trong cơn lũ dữ. Hàng chục nghìn người được di dời, chuyển đến các địa điểm an toàn; hàng nghìn người bị mắc kẹt trong nước sâu, bị ốm đau bất ngờ, từ người già đến trẻ nhỏ… đã được các lực lượng nhanh chóng tiếp cận để đưa đến cơ sở y tế điều trị, đảm bảo an toàn tính mạng.

Những tấm lòng thơm thảo trong lũ dữ

Trong "trận chiến" trước thiên tai để cứu người, ngoài lực lượng của TP Huế còn có sự chung tay của nhiều người đến từ các địa phương khác như Thanh Hóa, Thái Nguyên, Nghệ An… Anh Đào Kim Cương (34 tuổi) đến từ Thái Nguyên cùng nhóm bạn trong Đội phản ứng nhanh Otofun Thái Nguyên đã mang theo ba xuồng máy và lái xe xuyên đêm đến Huế đúng sáng sớm ngày 28.10.

Ngay sau đó, nhóm triển khai tiếp cận, hỗ trợ nhiều người dân ở vùng ngập sâu, bị mắc kẹt nước chảy xiết ở bên trong Kinh thành Huế đến nơi an toàn. Những ngày sau đó, nhóm này tiếp tục di chuyển để ứng cứu và hỗ trợ bà con ở nhiều khu vực khác tại các phường ở trung tâm thành phố. Dù mới thành lập năm 2021 nhưng các thành viên của Đội phản ứng nhanh Thái Nguyên đã có kinh nghiệm cứu hộ nhiều năm, đặc biệt là trong mùa mưa lũ. Đây là lần đầu tiên nhóm này đến Huế với mục tiêu hỗ trợ đồng bào và lan tỏa tinh thần đoàn kết, nghĩa cử nhân văn trong thiên tai như khi lũ lụt ở Thái Nguyên đồng bào miền Trung đã vượt khó giúp sức.

Trong cơn lũ lịch sử ở Huế, nhiều tấm lòng thơm thảo từ nhiều người dân tại địa phương và cả nước đã hướng về người dân vùng lũ. Thấy nhiều vùng ngập sâu, chị Nguyễn Thị Thúy Hồng và một số chị em ở khu vực Trường An, TP Huế khởi động việc nấu cơm để tiếp sức cho bà con, trong đó có những bệnh nhân đang điều trị ở các bệnh viện. Nhiều chị em hay tin cũng đã chủ góp gạo, góp nguyên liệu, có người chủ động đi các siêu thị, chợ mua thêm thực phẩm để ủng hộ cho bếp. Ban Giám hiệu Trường Tiểu học Trường An tạo điều kiện cho các chị em mượn không gian nhà bếp để chế biến. Chị Thúy Hồng cho biết: Ai có sức thì góp sức, có nguyên liệu thì hỗ trợ, nhóm không nhận đóng góp bằng tiền mặt. Nhờ sự chung tay của nhiều chị em trên địa bàn, từ ngày 28 đến chiều ngày 30.10, nhóm đã nấu được gần 13.000 suất ăn và kết nối với các đơn vị ở phường Thủy Xuân, phường Hương An, các lực lượng cứu hộ để kịp thời chuyển những suất cơm nghĩa tình đến những điểm ngập sâu, các cơ sở y tế.

Hình thức "tiếp sức" này cũng được các tổ, nhóm ở Quảng Trị triển khai. Những chuyến xe chở hàng nghìn phần cơm xuất phát từ vùng "đất lửa" cũng nhanh chóng đến với người dân ngập lụt khu vực phía Bắc TP Huế, nơi sông Bồ dâng cao gây nước lớn nhiều xã, phường. Có thể suất ăn đó chưa phải là ngon nhất trong cuộc đời của mỗi người, nhưng là bữa ăn đầy tình cảm và đáng nhớ nhất.

Khẩn trương khắc phục hậu quả

Đến chiều ngày 30.10, mực nước các sông trên địa bàn TP Huế rút nhanh, sông Hương và sông Bồ đã xuống dưới báo động 3. Chủ tịch UBND TP Huế đã có công điện khẩn chỉ đạo các Sở, ngành, địa phương khẩn trương triển khai các giải pháp khắc phục hậu quả sau mưa lũ. Nhiều tuyến đường phố chính ở trung tâm thành phố cũng đã rút nước, các lực lượng tổ chức vệ sinh đường sá, cơ quan công sở, trường học, bệnh viện… với phương châm "nước rút đến đâu, dọn vệ sinh đến đó".

Tại các điểm di tích thuộc Quần thể di tích Cố đô Huế, Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế đã huy động 200 cán bộ, nhân viên tổ chức khắc phục, dọn dẹp để đảm bảo vệ sinh môi trường, cảnh quan di tích sau mưa lũ. Khu vực Đại Nội Huế, sân đường đi bị ngập từ 1,2m đến 1,5m; một số cung điện, công trình di tích bị nước tràn vào từ 0,2 - 0,3m như Triệu Miếu, cung Diên Thọ, phủ Nội Vụ, vườn Thiệu Phương, Ngự Tiền Văn phòng… Lối đi khuôn viên lăng Gia Long ngập hơn 1,5m; lăng Minh Mạng ngập nước ở khu vực sân chầu khoảng 1,4- 1,7m, khu vực hiên điện Thể Chuẩn ngập 0,7m; lối đi ở lăng Tự Đức ngập 1m, nhà Thủy tạ bị ngập sâu. Cung An Định ở bên ngoài Kinh thành Huế ngập sâu 2m, trong đó nội thất công trình chính Khải Tường Lâu bị nước tràn vào 10cm; lầu Tàng Thơ ngập 1,5m và nền công trình bị ngập 0,3m. Các điểm di tích khác đều bị ngập cục bộ từ 0,5 đến 1m. Nhiều công trình chính ở các điểm di tích được xây dựng có vị trí nền móng rất cao nên không bị ảnh hưởng nhiều bởi nước lũ; tuy nhiên sau khi lũ rút, tại các điểm di tích đều có tình trạng bị bùn lấp. Công tác dọn vệ sinh được triển khai khẩn trương để đảm bảo vệ sinh ở các điểm di tích.

Cùng với đó, các thiết chế văn hóa như Bảo tàng Cổ vật Cung đình Huế, Bảo tàng Mỹ thuật Huế, Bảo tàng Hồ Chí Minh... bị ảnh hưởng bởi đợt mưa lũ vừa qua cũng khẩn trương dọn dẹp để đảm bảo an toàn, mỹ quan của cơ sở. Dù chưa có con số thống kê chính thức nhưng đợt mưa lũ lịch sử cũng gây ảnh hưởng không nhỏ đến ngành Văn hóa. Đến ngày 30.10, đợt mưa lũ đã khiến 8 người chết và mất tích, hơn 44.500 ngôi nhà bị ngập sâu. Chủ tịch UBND TP Huế đã có công điện khẩn yêu cầu các địa phương tiếp tục chỉ đạo tăng cường tổ chức rào chắn, cảnh giới tại các khu vực nước chảy xiết, vùng ngập lụt sâu và các khu vực có nguy cơ xảy ra sạt lở đất sau lũ. Yêu cầu các cơ quan liên quan tăng cường tuyên truyền về các biện pháp bảo đảm an toàn, phòng tránh tai nạn thương tích đuối nước. ■

Dọn dẹp sau lũ tại điểm di tích Hưng Miếu, Đại Nội Huế

Lực lượng Công an TP Huế dọn bùn sau lũ tại các công sở trên địa bàn

DU LỊCH ÂM NHẠC:

Cánh cửa khám phá những bản sắc riêng

H.LINH

Du lịch âm nhạc là kết hợp giữa việc thưởng thức sự kiện âm nhạc giải trí với việc tham quan, nghỉ dưỡng giúp cho khách du lịch thư giãn, nâng cao đời sống tinh thần. Việt Nam được đánh giá là một trong những quốc gia có nhiều tiềm năng phát triển du lịch âm nhạc bởi chúng ta có một nền văn hóa phong phú và đa dạng, có thể kết hợp giữa âm nhạc và các yếu tố văn hóa, ẩm thực và du lịch tự nhiên để tạo ra các sản phẩm du lịch âm nhạc độc đáo.

Du lịch gắn với âm nhạc mang lại cơ hội mới cho các thành phố tổ chức sự kiện Ảnh: L.HƯƠNG

Âm nhạc - Yếu tố thôi thúc hành trình

Những năm gần đây, thị trường giải trí Việt Nam chứng kiến sự bùng nổ của nhiều sự kiện âm nhạc với quy mô lớn, từ những ngôi sao quốc tế như BlackPink và G-Dragon, đến các chuỗi concert nội địa được yêu thích như "Anh trai vượt ngàn chông gai" và "Anh trai say Hi", tạo nên những "cơn sốt concert". Cùng với đó, các lễ hội âm nhạc thế hệ mới như "Genfest" hay "Những thành phố mơ màng" đã chinh phục trái tim khán giả trẻ, biến các sân khấu biểu diễn trực tiếp thành những sự kiện văn hóa mang tính biểu tượng. Khi các sự kiện âm nhạc trở thành không gian gắn kết cộng đồng, một xu hướng du lịch mới cũng đang hình thành đó là đi du lịch để được sống trong không khí của âm nhạc.

Dữ liệu từ Booking.com chỉ ra, với nhiều du khách, chính những sự kiện âm nhạc là yếu tố chính thôi thúc họ đi du lịch chứ không phải điểm đến: Sau khi G-Dragon công bố tổ chức concert tại Hà Nội, lượt tìm kiếm nơi lưu trú tại Thủ đô trong thời gian diễn ra concert (từ ngày 6-9.11) tăng hơn 250% so với cùng kỳ năm trước. "Sự bùng nổ của du lịch âm nhạc không đơn thuần là một xu hướng, mà còn phản ánh sự chuyển dịch văn hóa. Âm nhạc và du lịch đều có khả năng kết nối con người và khơi gợi cảm xúc trong họ", ông Branavan Aruljothi, Giám đốc quốc gia của Booking.com tại Việt Nam chia sẻ.

Theo Báo cáo Xu hướng Du lịch 2025 của Booking.com (thực hiện độc lập với nhóm mẫu là những người trưởng thành đã thực hiện một chuyến du lịch nghỉ dưỡng qua đêm trong 12 tháng qua và có kế hoạch đi du lịch trong năm 2025. Mẫu khảo sát gồm 32.106 người tham gia trên 32 thị trường, được thực hiện vào tháng 1.2025), 68% du khách Việt được truyền cảm hứng du lịch từ mạng xã hội, trong khi 33% bị ảnh hưởng bởi phim ảnh hoặc chương trình truyền hình. Điều này cho thấy nội dung liên quan đến văn hóa đang trực tiếp tác động mạnh mẽ đến ý định du lịch của du khách. Văn hóa đại chúng, vốn chỉ là một hình thức giải trí, nay trở thành chất xúc tác mạnh mẽ, khơi dậy hứng thú cho những chuyến đi. Nội dung mà người ta xem, nghe và chia sẻ trực tuyến nhanh chóng chuyển hóa thành mong muốn được thật sự trải nghiệm ngoài đời thật.

Điều này thể hiện rõ nét nhất qua xu hướng du lịch âm nhạc. 62% du khách Việt cho biết họ đã đi du lịch trong năm 2024 để tham dự một sự kiện như concert, trong khi 38% xem âm nhạc và lễ hội là yếu tố quan trọng khi chọn điểm đến. Đối với nhiều bạn trẻ, tham dự các sự kiện âm nhạc không đơn thuần là để xem thần tượng mình biểu diễn, mà đó còn là cơ hội để họ được hòa mình vào không khí sôi động, đầy cảm xúc của buổi diễn, một thứ năng lượng chỉ tồn tại trong khoảnh khắc ngắn ngủi. Đó cũng chính là một vòng tuần hoàn cảm xúc của sự khám phá, bắt đầu với sự háo hức, phấn khởi và kết thúc với những câu chuyện đáng nhớ.

Để thực sự là một xu hướng

Nhằm mang đến góc nhìn đa chiều từ các chuyên gia thuộc nhiều lĩnh vực, đánh giá về xu thế du lịch âm nhạc tại Cố đô với tâm thế mới, TP Huế đã tổ chức toạ đàm Du lịch âm nhạc - Xu hướng du lịch mới tại TP Huế. Tại đây các chuyên gia đã phân tích nhiều trường hợp điển hình, trong đó nổi bật nhất là "The Eras Tour" của Taylor Swift. Theo số liệu thống kê, mỗi điểm dừng chân của siêu sao ca nhạc này đã tạo ra tác động kinh tế lên đến hàng trăm triệu USD cho các thành phố tổ chức. Tại Việt Nam, các concert của Hà Anh Tuấn cũng đã tạo nên một làn sóng du lịch âm nhạc đáng ghi nhận, khi lượng du khách đổ về các điểm đến tăng đột biến trong thời gian diễn ra sự kiện.

Nhiều ý kiến cho rằng, để thúc đẩy phát triển tiềm năng của du lịch âm nhạc ở Việt Nam các đơn vị tổ chức sự kiện cần phải tăng tính chuyên nghiệp, khoa học khi làm việc; nâng cao nhận thức về ý nghĩa và tầm quan trọng của việc tổ chức các sự kiện âm nhạc gắn với phát triển du lịch. Từ nhận thức đúng đắn và đầy đủ này sẽ hình thành nên chính sách hỗ trợ từ Nhà nước trong khuyến khích đầu tư cho các doanh nghiệp và cá nhân vào phát triển du lịch âm nhạc cũng như các hình thức hỗ trợ về pháp lý, giảm thuế cho các hoạt động liên quan đến tổ chức sự kiện âm nhạc; để thu hút du khách quốc tế, Việt Nam cần đầu tư vào việc xây dựng các chương trình âm nhạc chất lượng cao, tổ chức đa dạng hóa sự kiện âm nhạc, bằng cách tổ chức thường xuyên các lễ hội âm nhạc với nhiều thể loại khác nhau từ dân gian, cổ điển đến hiện đại, để phục vụ đa dạng đối tượng. Mời các nghệ sĩ nổi tiếng trong và ngoài nước tham gia biểu diễn để tăng sức hấp dẫn cho sự kiện. Cùng với đó, kết hợp với các điểm đến du lịch, văn hóa như làng nghề, bảo tàng, khu di tích để tạo ra các tour phong phú.

Sự bùng nổ của du lịch gắn với âm nhạc mang lại cơ hội mới cho các thành phố tổ chức sự kiện. Các thành phố lớn thường là điểm tổ chức các buổi biểu diễn quy mô lớn, có thể tận dụng cơ hội này để giới thiệu bản sắc địa phương độc đáo của mình đến với du khách. Mỗi buổi biểu diễn đều có thể trở thành cánh cửa mở lối cho du khách khám phá những bản sắc riêng ở mỗi thành phố. ■

TP.HCM ra mắt tour "Tự hào những dấu ấn vùng biên"

Sở Du lịch TP.HCM vừa ra mắt tour lịch sử, văn hóa mới mang tên "Tự hào những dấu ấn vùng biên". Đây là sản phẩm du lịch "về nguồn" 3 ngày 2 đêm, kết nối TP.HCM với Đồng Tháp và An Giang, đưa du khách đến trải nghiệm các cột mốc biên giới thiêng liêng và giao lưu cùng bộ đội biên phòng.

Theo Sở Du lịch TP.HCM, tour được thiết kế như một chuyến hành hương tri ân và hành trình trải nghiệm thực tế trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia. Điểm nhấn của hành trình là du khách không chỉ khám phá cảnh quan mà còn có cơ hội giao lưu với các chiến sĩ Bộ đội Biên phòng, lắng nghe những câu chuyện về công tác gìn giữ biên cương, bảo vệ từng tấc đất thiêng liêng của Tổ quốc.

Bà Nguyễn Thị Thanh Thảo, Trưởng phòng Quy hoạch phát triển tài nguyên du lịch (Sở Du lịch TP.HCM) cho biết, tour "Tự hào những dấu ấn vùng biên" là kết quả của sự chung tay giữa ngành Du lịch TP.HCM và các địa phương Đồng bằng sông Cửu Long. "Chúng tôi mong muốn không chỉ mang lại một sản phẩm du lịch hấp dẫn mà còn là hành trình tri ân, bồi đắp lòng yêu nước cho thế hệ trẻ hôm nay. Hành trình này góp phần đa dạng hóa sản phẩm du lịch về nguồn, đồng thời thúc đẩy liên kết vùng giữa TP.Hồ Chí Minh - Đồng Tháp - An Giang, tạo động lực phát triển bền vững cho du lịch khu vực trong bối cảnh mới", bà Thảo nói.

Theo lịch trình, tại Đồng Tháp, du khách sẽ tham quan các cột mốc 232 (Cửa khẩu quốc tế Dinh Bà), cột mốc 235 (Cửa khẩu Mộc Rá) và cột mốc 240 (Cửa khẩu quốc tế Thường Phước). Tại An Giang, hành trình tiếp tục với các điểm đến như cột mốc 275 (Cửa khẩu quốc tế Tịnh Biên), cột mốc 301 (Cửa khẩu quốc gia Giang Thành) và Đền thờ Anh hùng liệt sĩ, lực lượng Thanh niên xung phong hy sinh trên tuyến đường 1C.

MINH LÝ

Thể thao - Động lực mới trong chiến lược phát triển đất nước

● THU SÂM; ảnh: QUÝ LƯỢNG

Góp ý cho các văn kiện, nhất là dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV, ông Nguyễn Nam Nhân, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM bày tỏ niềm phấn khởi khi thuật ngữ "thể thao" được nhắc đến ba lần trong văn kiện. Theo ông, đó không chỉ là dấu hiệu đáng mừng cho giới làm nghề, mà còn là biểu hiện của sự thay đổi trong tư duy phát triển của Đảng, khi văn hóa và thể thao được nhìn nhận như nguồn lực mềm quan trọng trong chiến lược phát triển toàn diện đất nước.

Theo ông Nguyễn Nam Nhân, thể thao là thành tố cấu thành sức mạnh quốc gia

Thể thao góp phần đưa hình ảnh đất nước và con người Việt Nam ra thế giới

Thể thao - Thành tố cấu thành sức mạnh quốc gia

"Văn hóa - Thể thao chính là sức mạnh mềm", ông Nam Nhân nhấn mạnh, đồng thời đề nghị văn kiện lần này cần đề cập sâu hơn, cụ thể hơn đến khái niệm thể thao, đặc biệt là kinh tế thể thao, nhằm phát huy vai trò của lĩnh vực này trong tăng trưởng bền vững, trong hội nhập quốc tế. Ông cũng đề nghị bổ sung cụm từ "thể lực" vào nội dung: "Phát triển toàn diện con người Việt Nam về đạo đức, trí tuệ, thể lực, ý thức dân tộc, trách nhiệm công dân, năng lực sáng tạo, thẩm mỹ, kỹ năng sống, kỹ năng nghề nghiệp".

Theo ông, nếu văn hóa được xem là nền tảng tinh thần của xã hội thì thể thao chính là biểu hiện cụ thể của sức khỏe, ý chí và bản lĩnh dân tộc. Một đất nước có nền thể thao mạnh không chỉ có sức cạnh tranh cao trên các đấu trường quốc tế mà còn có sức hút lớn về kinh tế, du lịch và vị thế quốc gia. Vì thế, việc đặt thể thao trong trung tâm của chiến lược phát triển con người Việt Nam hiện đại là một yêu cầu cấp thiết, phản ánh tầm nhìn đổi mới của Đảng trong giai đoạn phát triển mới.

Dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV nhấn mạnh: "Phát triển văn hóa và con người là nền tảng; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển kinh tế, xã hội và bảo vệ môi trường là trung tâm; quốc phòng, an ninh và đối ngoại là trọng yếu, thường xuyên". Việc xác lập "văn hóa - con người" ở vị trí nền tảng thể hiện rõ tầm nhìn của Đảng về phát triển bền vững, coi con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực.

Theo ông Nguyễn Nam Nhân, thể thao chính là thể hiện sinh động của sức mạnh con người Việt Nam trong thời kỳ mới, sức mạnh được biểu hiện không chỉ qua thành tích trên sân đấu mà còn qua tinh thần kỷ luật, ý chí vượt khó, tinh thần đoàn kết và khát vọng vươn lên. "Chúng ta nói nhiều đến văn hóa, đến nguồn lực con người, nhưng chưa nhìn nhận thể thao như một cấu phần cấu thành của sức mạnh quốc gia", ông Nhân phân tích.

Thể thao không chỉ rèn luyện thể chất mà còn định hình nhân cách, nuôi dưỡng tinh thần tự trọng, ý chí chiến đấu và khả năng làm việc nhóm, đây là những yếu tố cốt lõi của năng lực cạnh tranh quốc gia. Trên bình diện quốc tế, thể thao còn là ngôn ngữ chung của nhân loại, là công cụ hữu hiệu của ngoại giao văn hóa, giúp Việt Nam quảng bá hình ảnh đất nước năng động, nhân văn, hội nhập và sáng tạo.

Minh chứng rõ rệt nhất là trong những năm gần đây, các thành công của thể thao Việt Nam, từ bóng đá, bắn súng, bơi lội, điền kinh đến billiards hay e-sports đều tạo nên làn sóng lan tỏa mạnh mẽ, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và củng cố hình ảnh Việt Nam trong mắt bạn bè quốc tế. Ông Nam Nhân cho rằng, mỗi tấm huy chương, mỗi kỳ SEA Games, mỗi giải đấu quốc tế tổ chức thành công tại Việt Nam đều là một "thông điệp mềm" của ngoại giao và văn hóa, thể hiện bản lĩnh dân tộc và sức mạnh nội sinh của quốc gia.

Từ góc nhìn đó, ông kiến nghị Báo cáo Chính trị Đại hội XIV cần có nội dung chuyên biệt về phát triển thể thao trong chiến lược văn hóa - con người, không chỉ dừng ở khía cạnh phong trào, mà phải nhìn nhận thể thao như một ngành công nghiệp mới, đóng góp trực tiếp vào GDP, tạo việc làm, thu hút đầu tư và thúc đẩy du lịch.

Phát triển kinh tế thể thao - Hướng đi chiến lược cho giai đoạn mới

Một trong những điểm mới của dự thảo văn kiện lần này là yêu cầu "phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa và con người Việt Nam" gắn với việc hoàn thiện thể chế, xây dựng mô hình tăng trưởng mới. Theo ông Nam Nhân, kinh tế thể thao chính là một trong những mô hình tăng trưởng mới đó, vừa mang tính nhân văn, vừa mang lại hiệu quả kinh tế rõ rệt.

Ông cho rằng, Việt Nam đang có nhiều lợi thế để phát triển kinh tế thể thao đó là dân số trẻ, nhu cầu rèn luyện sức khỏe tăng cao, hạ tầng thể thao đang được đầu tư, cùng với tiềm năng lớn về du lịch, truyền thông và công nghệ. Tuy nhiên, thể chế và cơ chế đầu tư cho thể thao vẫn còn manh mún, thiếu tầm nhìn chiến lược.

Để thể thao thực sự trở thành ngành kinh tế, ông Nam Nhân đề xuất bốn nhóm giải pháp trọng tâm: Thứ nhất, xây dựng chiến lược phát triển kinh tế thể thao quốc gia, xác định rõ các trụ cột gồm thể thao thành tích cao, thể thao quần chúng, thể thao giải trí, thể thao du lịch và thể thao điện tử; thứ hai, hoàn thiện thể chế và khung pháp lý, tạo hành lang thuận lợi cho doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực thể thao, từ sản xuất thiết bị, quản lý sự kiện, bản quyền truyền thông đến đào tạo và dịch vụ thể thao; thứ ba, phát triển thị trường thể thao nội địa, khuyến khích các mô hình xã hội hóa, huy động nguồn lực tư nhân, các quỹ đầu tư, doanh nghiệp và tổ chức tài chính tham gia vào chuỗi giá trị thể thao; thứ tư, tăng cường hợp tác quốc tế, đưa Việt Nam trở thành điểm đến của các giải đấu khu vực và quốc tế, qua đó quảng bá hình ảnh đất nước, thúc đẩy du lịch, thương mại và giao lưu văn hóa.

"Thể thao là ngành công nghiệp không khói. Nếu được quy hoạch và đầu tư đúng hướng, thể thao không chỉ mang lại lợi ích kinh tế mà còn góp phần nâng cao sức khỏe cộng đồng, củng cố tinh thần dân tộc và lan tỏa giá trị văn hóa Việt Nam ra thế giới", ông Nhân nhấn mạnh

Ông cũng cho rằng việc xây dựng các trung tâm thể thao - văn hóa quy mô vùng, kết nối với du lịch và công nghiệp sáng tạo, sẽ là hướng đi khả thi. TP.HCM, với lợi thế là trung tâm kinh tế - văn hóa lớn nhất cả nước, hoàn toàn có thể trở thành đầu tàu phát triển kinh tế thể thao, nơi hình thành, tổ chức các liên hoan thể thao, các giải đấu quốc tế và các mô hình kinh tế sáng tạo dựa trên thể thao, giải trí và truyền thông số.

Theo ông Nguyễn Nam Nhân, để làm được điều đó, cần có chính sách cụ thể trong văn kiện của Đảng như ưu tiên đầu tư hạ tầng thể thao; đào tạo nguồn nhân lực quản lý, kỹ thuật, truyền thông và marketing thể thao; ban hành cơ chế tài chính linh hoạt để thu hút nhà đầu tư chiến lược; đồng thời xây dựng hệ sinh thái thể thao số gắn với chuyển đổi số trong văn hóa và du lịch.

"Dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV xác định rõ: Phát triển văn hóa, con người là nền tảng; lấy con người làm trung tâm và văn hóa làm hệ điều tiết cho phát triển bền vững. Trong tổng thể đó, thể thao phải được xem như một cấu phần của "sức mạnh mềm quốc gia", nơi giao thoa giữa văn hóa, kinh tế và đối ngoại. Chúng ta cũng nên nhìn nhận thể thao không chỉ là phong trào, mà là nguồn lực; không chỉ là thi đấu, mà là kinh tế; không chỉ là hình ảnh, mà là sức mạnh quốc gia", ông Nguyễn Nam Nhân nêu quan điểm.

Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM cũng cho rằng, khi thể thao được đặt đúng vị trí trong chiến lược phát triển đất nước (cùng với văn hóa, khoa học, giáo dục) thì đó sẽ là bước đi vững chắc trên con đường xây dựng Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc, nơi mỗi công dân đều được phát triển toàn diện cả về trí tuệ, thể chất và tinh thần. Thể thao cũng cần được nhìn nhận như một ngành kinh tế hiện đại, một công cụ ngoại giao nhân văn. Và khi thể thao trở thành một phần trong tư duy phát triển của đất nước, đó không chỉ là vinh dự của ngành, mà còn là dấu mốc cho tầm nhìn quốc gia về sức mạnh mềm Việt Nam trong thế kỷ XXI. ■

TRAO GIẢI CUỘC THI ĐẠI SỨ VĂN HÓA ĐỌC 2025:

Khơi dậy mạnh mẽ niềm đam mê đọc sách

Bài, ảnh: ĐÌNH TOÁN

Cuộc thi Đại sứ văn hóa đọc là hoạt động bổ ích dành cho HSSV trên toàn quốc nhằm khơi dậy niềm đam mê, thúc đẩy phong trào đọc trong thế hệ trẻ, khuyến khích việc chia sẻ, lan tỏa niềm yêu thích đọc sách, góp phần phát triển văn hóa đọc trong nhà trường, cộng đồng.

Hôm qua 30.10, tại Bảo tàng Hồ Chí Minh, Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện (Bộ VHTTDL) tổ chức Lễ tổng kết và trao giải cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc năm 2025. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy dự buổi lễ.

Gần 1,2 triệu thí sinh tham gia

Tại buổi lễ, các Đại sứ trẻ cùng những gương mặt tiêu biểu trong việc nuôi dưỡng niềm đam mê đọc và sáng tạo đã cùng hội tụ, chia sẻ câu chuyện truyền cảm hứng về sức mạnh của tri thức và văn hóa đọc trong đời sống hiện đại. Buổi lễ không chỉ tôn vinh những cá nhân xuất sắc mà còn khơi dậy tinh thần học hỏi, khuyến đọc trong cộng đồng, hướng tới một xã hội học tập, văn minh và giàu bản sắc.

Phát biểu tại buổi lễ, Cục trưởng Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện, Trưởng BTC chung kết toàn quốc cuộc thi Ninh Thị Thu Hương nhấn mạnh, năm 2025 là năm thứ 6 cuộc thi được tổ chức trên phạm vi toàn quốc. Tinh thần xuyên suốt của cuộc thi là khơi dậy niềm đam mê đọc sách, khuyến khích tinh thần tự đọc, sáng tạo trong thế hệ trẻ. Thông qua đó, góp phần bồi dưỡng nhân cách, nuôi dưỡng tâm hồn, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc trong thế hệ trẻ.

Cuộc thi được tổ chức theo hai vòng. Vòng sơ khảo tại Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, các tỉnh, thành, Hội Người mù Việt Nam, các trường đại học, học viện từ tháng 3 đến ngày 30.6. Vòng chung kết do Bộ VHTTDL tổ chức từ ngày 1.7 đến tháng 10. Đối tượng của cuộc thi là các em học sinh tiểu học, THCS, THPT, sinh viên các trường đại học, học viện trên cả nước (bao gồm cả các trường thuộc lực lượng vũ trang) và người khiếm thị. Sau bốn tháng phát động và triển khai, vòng sơ khảo cuộc thi đã thu hút gần 1,2 triệu học sinh, sinh viên từ gần 8.700 cơ sở giáo dục tham gia. Một số tỉnh, thành và đơn vị đã triển khai cuộc thi sớm, có số lượng bài dự thi đông và đạt chất lượng có thể kể đến như Hà Nội, Bắc Ninh, Thái Nguyên, Lào Cai, Ninh Bình, Phú Thọ, Gia Lai, TP Huế, TP.HCM… 519 bài dự thi xuất sắc đạt giải cao tại vòng sơ khảo đã được gửi tham gia vòng chung kết toàn quốc, trong đó có 404 bài viết và 115 video.

Các giám khảo cuộc thi đánh giá, nhiều bài dự thi được chuẩn bị công phu, đảm bảo chất lượng cả về nội dung và kỹ thuật trình bày, có tác dụng giáo dục lớn và có hiệu ứng tốt đối với người xem. Nhiều ý tưởng hay, độc đáo, mới lạ đã được đề xuất để khuyến khích học sinh, sinh viên và mọi người đọc sách. Cùng với đó, nhiều câu chuyện cảm động, cuốn sách hay đã được chia sẻ. Các em đã thể hiện niềm say mê và dành nhiều tâm huyết để thực hiện bài dự thi. Một số video dự thi đã sử dụng thêm ngôn ngữ ký hiệu, phụ đề tiếng Anh làm tăng khả năng lan tỏa các chia sẻ và thông điệp khuyến khích mọi người cùng đọc sách.

Kết quả, BTC cuộc thi tiến hành trao 15 giải tập thể và 140 giải cá nhân cho các em học sinh, sinh viên, các giải tập thể. Giải cá nhân bao gồm 4 giải danh hiệu Đại sứ văn hóa đọc tiêu biểu, 8 giải Nhất, 16 giải Nhì, 32 giải Ba, 64 giải Khuyến khích và giải Chuyên đề cho các bài thi xuất sắc nhất.

Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy trao danh hiệu Đại sứ văn hóa đọc tiêu biểu năm 2025 cho các thí sinh xuất sắc nhất

Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cùng các đại biểu tham quan triển lãm các bài dự thi ở mùa giải năm nay

Kết nối tri thức, lan tỏa yêu thương

Chia sẻ suy nghĩ sau khi vinh dự nhận danh hiệu Đại sứ văn hóa đọc tiêu biểu năm 2025, em Lương Ngọc Tú (Trường THPT Ba Sơn, xã Ba Sơn, Lạng Sơn) cho biết, danh hiệu Đại sứ văn hóa đọc năm 2025 là một dấu mốc quan trọng, nhưng trên hết, đó là lời nhắc nhở về trách nhiệm của các Đại sứ trong lan tỏa văn hóa đọc. "Trách nhiệm của một Đại sứ văn hóa đọc không nằm ở số lượng sách đã đọc, mà ở khả năng khiến người khác muốn đọc. Văn hóa đọc chỉ thật sự phát triển khi nó trở thành một thói quen tự nhiên trong cuộc sống", em Lương Ngọc Tú cho hay.

Em Lương Ngọc Tú cũng cho rằng, lan tỏa văn hóa đọc không chỉ cần những người yêu sách, mà cần cả sự sáng tạo trong cách chia sẻ, sự kiên trì trong việc duy trì thói quen đọc và tinh thần kết nối cộng đồng. Theo em Tú, văn hóa đọc chỉ thực sự bền vững khi nó chạm được đến nhiều đối tượng khác nhau, từ học sinh thành thị đến trẻ em vùng xa, từ người trẻ năng động đến người cao tuổi yêu tri thức. Với em Nguyễn Minh Phương (Trường THCS thị trấn Gio Linh, Quảng Trị), thí sinh giành Giải video dự

Nhiều bài dự thi cuộc thi Đại sứ văn hóa đọc về cả hình thức, nội dung

thi được nhiều người bình chọn nhất, cuộc thi Đại sứ văn hóa đọc không chỉ là sân chơi bổ ích mà còn là hành trình của trái tim, nơi em được cảm nhận vẻ đẹp của những trang sách.

"Sách không chỉ là kho tàng của tri thức mà còn là nguồn sức mạnh của niềm tin và tình yêu thương. Cùng với đó, sách là cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giúp thế hệ trẻ ngày nay hiểu hơn về lịch sử hào hùng của dân tộc. Với những giá trị tốt đẹp mà sách mang lại, em mong rằng sẽ ngày càng có nhiều tủ sách được đưa đến cho các bạn học sinh ở những vùng còn gặp nhiều khó khăn, để ai cũng có cơ hội đọc những trang sách thấm đẫm tình yêu thương", em Nguyễn Minh Phương bày tỏ.

Có thể nói, cuộc thi Đại sứ văn hóa đọc là hoạt động bổ ích dành cho các em học sinh, sinh viên trên toàn quốc nhằm khơi dậy niềm đam mê, thúc đẩy phong trào đọc trong thế hệ trẻ, khuyến khích việc chia sẻ, lan tỏa niềm yêu thích đọc sách, góp phần phát triển văn hóa đọc trong nhà trường, cộng đồng và xây dựng xã hội học tập ở Việt Nam. Thông qua các hoạt động, cuộc thi đã khẳng định được vị trí, vai trò của văn hóa Việt Nam, đặc biệt là văn hóa đọc trong việc góp phần lan tỏa tri thức, nâng cao dân trí, khả năng sáng tạo, bồi dưỡng nhân cách, tâm hồn; hình thành lối sống lành mạnh, khơi dậy truyền thống yêu nước, niềm tự hào dân tộc, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc đối với thế hệ trẻ. ■

> *Trách nhiệm của một Đại sứ văn hóa đọc không nằm ở số lượng sách đã đọc, mà ở khả năng khiến người khác muốn đọc. Văn hóa đọc chỉ thật sự phát triển khi nó trở thành một thói quen tự nhiên trong cuộc sống.*
>
> **(Em LƯƠNG NGỌC TÚ, Đại sứ văn hóa đọc tiêu biểu năm 2025)**

c năm 2025 thể hiện sự đầu tư công phu

Hội An khẩn trương gia cố, bảo vệ di tích, nhà cổ sau lũ

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Dù đã kích hoạt đồng bộ các phương án ứng phó, khẩn trương chèn chống tại các di tích, di dời, bảo vệ các hiện vật quý tại các bảo tàng trước khi nước lũ tràn về, nhưng hơn ba ngày ngập trong nước lũ khiến hàng ngàn ngôi nhà cổ, di tích trong khu vực phố cổ Hội An đối diện với nguy cơ hư hại.

Từ sáng 26.10, nước lụt bắt đầu dâng cao, đến tận ngày 30.10, nhiều khu vực ở phố cổ Hội An và các vùng ven của Hội An vẫn chìm trong nước lũ. Mực nước lũ tại Hội An trong những ngày qua dao động ở mức 3,17m (bằng đỉnh lũ năm 2017), có thời điểm ở mức 3,5m (cao hơn đỉnh lũ lịch sử năm 1964). Tất cả các tuyến đường trung tâm khu vực phố cổ bị ngập sâu, chỉ có thể di chuyển bằng thuyền.

Trong phạm vi khu vực bảo vệ của di sản Hội An đã có hơn 1.100 công trình nhà cổ, các di tích, bảo tàng… Trong đó có nhiều di tích quan trọng, nhiều ngôi nhà cổ hàng trăm năm tuổi đang xuống cấp cần trùng tu, bảo tồn khẩn cấp. Sau nhiều ngày ngâm trong nước lụt, các di tích nhà cổ vốn đã "mong manh" lại còn thêm rệu rã, nguy cơ ẩm mốc gia tăng cao.

Trước khi nước lũ tràn về, lực lượng các phòng chuyên môn thuộc Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An (Trung tâm) đã khẩn trương chèn chống, kê cao các tài sản, hiện vật tại các điểm di tích; di dời, bảo vệ các hiện vật quý trưng bày tại hệ thống các bảo tàng trong khu phố cổ. Các tài liệu, cổ vật có nguy cơ bị hư hại khi ngập nước được đóng gói, phân loại và đưa lên tầng cao an toàn; che chắn, cách ly trưng bày, các tủ kính, kệ gỗ cố định được bọc nilon, phủ bạt chống nước và kê cao khỏi sàn để phòng trường hợp nước tràn vào. Người dân đang sinh sống tại các ngôi nhà cổ cũng khẩn trương kê cao đồ đạc, di chuyển tài sản khỏi vùng trũng thấp, gia cố lại những điểm dễ bị ngập trong các ngôi nhà để hạn chế hư hại khi lụt kéo đến.

Một điểm mới trong công tác phòng chống lụt năm nay là việc đưa vào lắp đặt và hoạt động hệ thống cảm biến quan trắc nước và quan trắc môi trường di sản đô thị cổ Hội An. Được biết, đây là một trong những hạng mục của Dự án Phòng cháy chữa cháy khu phố cổ Hội An được UBND tỉnh Quảng Nam cũ phê duyệt đầu tư. Ông Phạm Phú Ngọc, Phó Giám đốc Trung tâm cho biết, phòng chống lũ là một trong những nhiệm vụ thường niên được đơn vị lên kế hoạch, tập huấn cho cán bộ, nhân viên, triển khai sẵn các phương án trong các tình huống. Mục tiêu của đơn vị là không để hiện vật, di tích bị hư hại do thiên tai.

Ông Nguyễn Huỳnh Khoa, một người dân ở trong khu vực phố cổ Hội An cho biết: Người dân Hội An đã quen và có kinh nghiệm ứng phó với các đợt lũ, mưa bão. Nhưng không ngờ trận lũ này nước lên nhanh, ngập sâu và kéo dài nhiều ngày liền, vượt cả mức lũ lịch sử năm 1964.

Nhiều hộ dân đang sinh sống, kinh doanh tại các ngôi nhà cổ ở Hội An cho hay, ban đầu mọi người cũng nỗ lực kê hàng hóa, các tài sản quý lên cao theo các mức dự báo. Nhưng sau đó, nước lụt lên nhanh, dù thức trắng đêm dọn dẹp nhưng cũng không kịp. Nhiều gia đình đã phải sơ tán, di dời đến nơi an toàn vì ngập sâu. Hàng hóa, tài sản đành bỏ mặc. Nhiều cửa hàng dù đã chèn chống cửa nhưng nước lụt xé toạc cửa, hàng hóa trôi theo nước lụt trong sự bất lực. Lực lượng chức năng, cán bộ, nhân viên Trung tâm cũng sẵn sàng các phương án để ngay khi nước rút sẽ tập trung dọn dẹp, vệ sinh môi trường trong khu vực phố cổ. Hỗ trợ người dân dọn dẹp nhà cửa, vệ sinh môi trường sau khi nước lũ rút. Tập trung kiểm tra tình hình thiệt hại, hư hỏng nếu có tại các di tích để có phương án bảo tồn, gia cố, tránh hư hại trong những mùa mưa lũ.

Được biết, trước mỗi mùa lũ, cơ quan bảo tồn Hội An cũng triển khai công tác kiểm tra, tăng cường thực hiện các biện pháp phòng chống bão lũ cho di tích xuống cấp trong khu phố cổ, trong đó có những di tích Trung tâm hỗ trợ chống đỡ, hoặc chủ di tích tự chống đỡ bổ sung. Các địa phương cũng liên hệ với một số chủ di tích nhà cổ trong diện xuống cấp để có biện pháp chủ động kiểm tra, tự chống đỡ cho di tích của mình trước mùa bão lũ. Có kế hoạch tu bổ, sửa chữa, biện pháp bao che bên ngoài và treo biển báo nguy hiểm, không được sử dụng cho đến khi di tích được tu bổ, sửa chữa an toàn;….

Trường hợp chủ di tích không có gỗ để chống đỡ thì liên hệ Trung tâm để mượn gỗ về chống đỡ, nhằm hạn chế sự tác động xấu đến di tích khi có thiên tai xảy ra; chủ động di dời đến nơi an toàn khi có bão, lũ xảy ra, không sinh hoạt tại các vị trí nguy hiểm do di tích, nhà ở bị xuống cấp,… ■

Đô thị cổ Hội An bị nước lũ bủa vây trong nhiều ngày qua

Nhiều ngôi nhà cổ bị ngập sâu trong nước lũ

Di tích cũng bị nước lũ đe dọa

LIÊN HOAN ÂM NHẠC TOÀN QUỐC MỞ RỘNG 2025:

Hội tụ sáng tạo, lan tỏa giá trị nghệ thuật Việt

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Liên hoan Âm nhạc toàn quốc mở rộng 2025 chính thức khai mạc tối qua 30.10 tại TP.HCM, đánh dấu một mùa hội tụ lớn của giới nhạc sĩ, nghệ sĩ cả nước. Với chủ đề *Âm nhạc - Hội tụ và lan tỏa*, sự kiện tôn vinh sức sáng tạo của các thế hệ làm nhạc, đồng thời khẳng định vai trò kết nối, quảng bá giá trị nghệ thuật Việt trong thời kỳ hội nhập. Hơn 600 nhạc sĩ, ca sĩ, nghệ sĩ đến từ 38 chi hội Nhạc sĩ Việt Nam cùng gần 200 tiết mục biểu diễn đã tạo nên bức tranh sinh động, nơi âm nhạc trở thành nhịp cầu gắn kết con người, văn hóa và khát vọng sáng tạo.

Diễn ra từ 29.10 - 2.11 tại Nhà hát Quân đội phía Nam và Nhà hát TP.HCM, do Hội Nhạc sĩ Việt Nam phối hợp cùng UBND TP.HCM, Sở VH&TT TP.HCM, Đài PT-TH TP.HCM và Hội Âm nhạc TP.HCM tổ chức, sự kiện hướng tới chào mừng Đại hội Đảng các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, kỷ niệm 75 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Trung Quốc (1950-2025); khởi động "Năm giao lưu nhân văn Việt - Trung", góp phần tăng cường hợp tác âm nhạc giữa hai quốc gia.

Tiết mục "Bà mẹ Việt Nam" của đơn vị Chi hội Gia Định

Diễn đàn sáng tạo và giao lưu âm nhạc

Được xem là ngày hội lớn của giới nhạc sĩ và công chúng yêu nhạc, Liên hoan Âm nhạc toàn quốc mở rộng 2025 vừa là dịp tôn vinh, quảng bá những tác phẩm, công trình âm nhạc mới, vừa khuyến khích tinh thần tìm tòi, sáng tạo trong sáng tác, biểu diễn và đào tạo âm nhạc. Đây là cơ hội gặp gỡ, trao đổi chuyên môn giữa các thế hệ nghệ sĩ trong nước và quốc tế, góp phần đáp ứng nhu cầu thưởng thức ngày càng cao của công chúng.

Âm nhạc - Hội tụ và lan tỏa gồm hai nội dung: Liên hoan tác phẩm âm nhạc và Liên hoan giọng ca Việt - độc tấu nhạc cụ. Các tác phẩm tham dự đều là sáng tác mới trong hai năm 2024-2025 của hội viên Hội Nhạc sĩ Việt Nam, chưa từng tham dự bất kỳ cuộc thi nào cấp Trung ương. Đặc biệt, vào tối 2.11, "Giao hưởng hữu nghị Việt - Trung" do Dàn nhạc Giao hưởng, Nhạc và Vũ kịch TP.HCM (HBSO) cùng các nghệ sĩ hai nước thực hiện sẽ khép lại sự kiện.

Tham gia Liên hoan là nhiều nghệ sĩ tên tuổi như NSƯT Tố Nga, NSƯT Tiến Lâm, NSƯT Quế Thương, NSƯT Thanh Nhân, NSƯT Y Joel K'nul, NSƯT A Đuh - A Xin, NSƯT Thái Bảo; các ca sĩ Tùng Dương, Hoàng Nghiệp, Trần Hồng Nhung, Hiền Xuân, Nhật Huyền, Hồ Kãnh, Phạm Khánh Ngọc, Trang Nhung, Y Moan H'Mok, cùng dàn nghệ sĩ độc tấu Nguyễn Hùng Tâm (guitar), Hoàng Thanh Tú (đàn tranh), Trần Thu Hiền (piano), Nguyễn Công Minh (sáo) và các nhóm Sol Việt, Black Eyes, hòa tấu dân tộc. Cơ cấu giải thưởng gồm: Giải A, Giải B cho tác phẩm âm nhạc; HCV, HCB cho các tiết mục biểu diễn xuất sắc.

Theo nhạc sĩ Nguyễn Văn Hiên, Chi hội trưởng Chi hội Sài Gòn, giá trị lớn nhất của Liên hoan không nằm ở kết quả mà ở không gian giao lưu, nơi các nghệ sĩ ở khắp vùng miền gặp gỡ, chia sẻ và giới thiệu sáng tác mới, làm phong phú thêm đời sống âm nhạc nước nhà. Ông cho rằng, đây chính là diễn đàn nghề nghiệp, giúp các tác phẩm "ra khỏi ngăn kéo" để đến gần hơn với công chúng.

Nhạc sĩ Võ Công Anh, Chi hội trưởng Chi hội Gia Định nhận định: Việc tổ chức Liên hoan toàn quốc thay cho khu vực là bước tiến lớn, gắn kết sáng tác với biểu diễn - hai yếu tố không thể tách rời của đời sống âm nhạc. Ông đánh giá cao việc mở rộng hạng mục độc tấu, hòa tấu và khuyến khích âm nhạc dân tộc, coi đây là hướng đi đúng đắn, vừa tôn vinh truyền thống, vừa khơi mở sáng tạo mới.

Cùng quan điểm, nhạc sĩ Văn Thành Nho cho rằng, ý nghĩa của Liên hoan nằm ở sự hội tụ nhiều thế hệ - từ các nhạc sĩ lão thành như Trương Quang Lục, Thế Bảo đến các tác giả trẻ đang trên con đường tìm tòi sáng tạo: "Âm nhạc chỉ thực sự phát triển khi có sự kế thừa hai chiều, người trẻ học cái tinh của người già, người già cũng tiếp nhận cái mới từ người trẻ".

Mỗi kỳ Liên hoan là một nguồn cảm hứng sáng tạo mới

Chia sẻ với *Văn Hóa*, Thiếu tướng, Nhạc sĩ Nguyễn Đức Trịnh, Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam - Trưởng BTC nhấn mạnh: "Liên hoan Âm nhạc toàn quốc mở rộng 2025 là hoạt động chuyên môn trọng điểm của Hội Nhạc sĩ Việt Nam. Điểm mới năm nay là mở rộng hạng mục dành cho nghệ sĩ biểu diễn, bao gồm thanh nhạc, nhạc cụ dân tộc và nhạc cụ phương Tây. Ngoài hội viên, những cộng tác viên gắn bó, được các chi hội giới thiệu cũng có thể tham gia".

Đây không chỉ là sân chơi nghề nghiệp mà còn là hoạt động ghi nhận thành tích chuyên môn của giới âm nhạc, được xem xét trong hệ thống giải thưởng và danh hiệu nhà nước. Một điểm khác biệt nữa của kỳ Liên hoan lần này là sự tham gia của các nhạc sĩ Trung Quốc cùng sáng tác và trình diễn chương trình hòa nhạc giao hưởng Việt - Trung, kỷ niệm 75 năm thiết lập quan hệ ngoại giao giữa hai nước.

"TP.HCM đăng cai tổ chức trong điều kiện kinh phí hạn chế, nhưng tinh thần của các nhạc sĩ, nghệ sĩ rất phấn khởi khi có gần 200 tiết mục tham dự, thể hiện sự đồng lòng và khát vọng cống hiến", Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam bày tỏ.

Trong khuôn khổ Liên hoan, Hội Nhạc sĩ Việt Nam cũng tổ chức trao tặng và tri ân các nhạc sĩ có tác phẩm tiêu biểu trong 50 năm từ sau ngày đất nước thống nhất, tiếp nối lễ vinh danh diễn ra tại Hà Nội nhân Ngày Âm nhạc Việt Nam 3.9 vừa qua.

Chủ tịch Hội Nhạc sĩ Việt Nam cho biết, sau đây trở về, các nhạc sĩ, nghệ sĩ đều mang theo nguồn cảm hứng mới trong lao động sáng tạo. Mỗi mùa Liên hoan đều ghi nhận sự tiến bộ và trưởng thành của các tác giả. "Sự phong phú về phong cách, sắc thái âm nhạc từ các vùng miền quy tụ tại TP.HCM lần này đã tạo nên một bức tranh đa dạng, sống động của đời sống âm nhạc cả nước. Có thể nói, Liên hoan chính là dịp hiếm hoi để các nhạc sĩ được giao lưu, học hỏi trực tiếp từ đồng nghiệp - một hình thức bồi đắp nghề nghiệp quý giá", ông nhấn mạnh. ■

TP.HCM: Phát động Giải thưởng Âm nhạc năm 2025

Hội Âm nhạc TP.HCM vừa thông báo phát động Giải thưởng Âm nhạc năm 2025, nhằm tôn vinh những tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật của hội viên, đồng thời khuyến khích sáng tạo trong đời sống âm nhạc thành phố.

Giải thưởng năm nay hướng đến các sáng tác ca ngợi Chủ tịch Hồ Chí Minh, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người; những tác phẩm viết về cách mạng, kháng chiến, lịch sử của TP; công cuộc xây dựng và phát triển đất nước; tình yêu quê hương, con người, cũng như các tác phẩm góp phần bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc.

Giải được xét ở bốn thể loại: Tác phẩm khí nhạc - hợp xướng, Ca khúc theo chủ đề quy định, Ca khúc thiếu nhi - tuổi hồng và Bài lý luận phê bình âm nhạc, công trình sách về đề tài TP.HCM. Đối tượng dự giải là hội viên Hội Âm nhạc TP.HCM, với các tác phẩm đã được phổ biến trong hai năm 2024-2025. Mỗi tác giả được gửi tối đa hai tác phẩm ở hai thể loại khác nhau, hạn cuối nộp bài là ngày 28.11.2025.

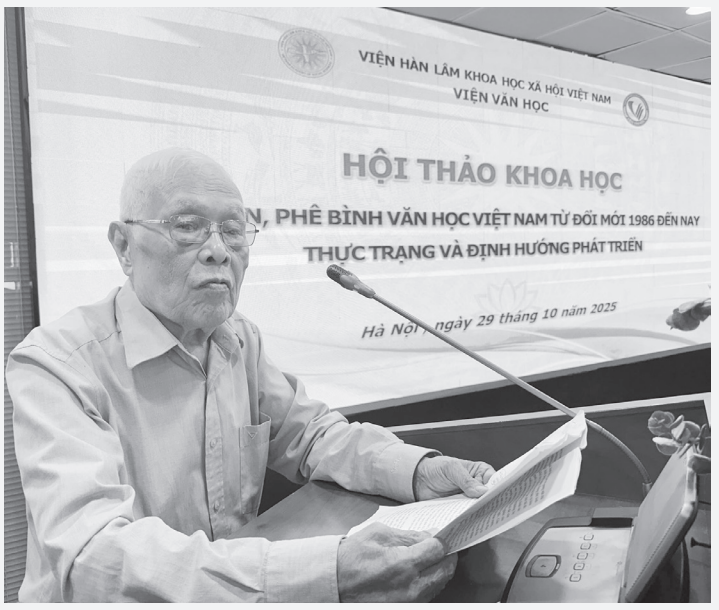
Cơ cấu giải thưởng gồm ba hạng A, B, C cho từng thể loại, trong đó giải A khí nhạc - hợp xướng có mức thưởng cao nhất 30 triệu đồng, các hạng mục còn lại dao động từ 10-20 triệu đồng. Hội đồng chấm giải gồm các thành viên Hội đồng Nghệ thuật của Hội Âm nhạc TP.HCM cùng các nhạc sĩ uy tín, không có tác phẩm dự thi.

Giải thưởng Âm nhạc TP.HCM là hoạt động thường niên có ý nghĩa nghề nghiệp và xã hội sâu sắc, góp phần khích lệ đội ngũ nhạc sĩ, tác giả không ngừng sáng tạo những tác phẩm giàu giá trị nghệ thuật, phản ánh hơi thở cuộc sống đương đại và tinh thần của Thành phố mang tên Bác. **T.T**

Phê bình văn học trước thời đại số

● **Bài, ảnh: HÀ AN**

Trong bối cảnh văn hóa đọc dần lép vế trước văn hóa nghe - nhìn và mạng xã hội, đời sống phê bình văn học Việt Nam đang đối mặt với "khủng hoảng kép": Vừa khủng hoảng uy tín khi tiếng nói học thuật mất dần ảnh hưởng, vừa khủng hoảng đạo đức nghề nghiệp bởi những biểu hiện "phê bình PR", "bè phái", sao chép tràn lan...

> *Nếu phê bình không còn là một nhu cầu cấp thiết, thì có lẽ nó nên được hiểu như một "giao hảo tri kỷ" giữa người viết và người đọc, một mối quan hệ "Bá Nha - Tử Kỳ" trong đời sống đương đại, nơi phê bình buộc phải tự đổi mới để thích nghi và tồn tại trong bối cảnh văn hóa đọc đang dần bị lấn át".*
>
> **(GS PHONG LÊ)**

Từ hội thảo "Lý luận, phê bình văn học Việt Nam từ Đổi mới 1986 đến nay", nhiều ý kiến của các học giả đã chỉ ra những nghịch lý của đời sống văn học đương đại: Sáng tác bùng nổ nhưng thiếu người đọc, phê bình thiếu tính chuyên nghiệp trong khi công chúng lại bị cuốn vào dòng chảy mạng xã hội. Câu hỏi của GS Phong Lê - "Cái in ra thì nhiều, nhưng đến được với bạn đọc là bao nhiêu?" không chỉ là trăn trở với văn học, mà còn là lời cảnh tỉnh cho tương lai của văn hóa đọc Việt Nam.

Hành trình 40 năm nhìn lại

Phát biểu tại Hội thảo, TS Đặng Xuân Thanh, Phó Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam nhấn mạnh: Nhìn lại 40 năm qua, lý luận và phê bình văn học Việt Nam vừa đồng hành cùng sáng tác và công chúng yêu văn học, vừa góp phần xây dựng nền tảng tư tưởng, thẩm mỹ và tinh thần cho xã hội. Sự kiện là dịp tổng kết, đánh giá thực trạng, ghi nhận thành tựu, chỉ ra hạn chế và dự báo xu hướng phát triển mới của lĩnh vực lý luận, phê bình văn học, đồng thời góp thêm tiếng nói khoa học vào quá trình tổng kết 40 năm Đổi mới đất nước. Tại đây, nhiều ý kiến của các nhà nghiên cứu, phê bình đã thẳng thắn nhìn nhận những thách thức đặt ra đối với lý luận và phê bình văn học hiện nay.

Theo PGS.TS Trịnh Bá Đĩnh (Ban Lý luận - Phê bình, Hội Nhà văn Việt Nam), có thể chia phê bình văn học sau Đổi mới thành ba giai đoạn: 1980-1995, 1996-2010 và 2010 đến nay, tương ứng với ba xu hướng chủ đạo: *Phê bình tư tưởng hệ; Phê bình học thuật* và *Phê bình văn hóa*. Ông cho rằng, hành trình 40 năm đổi mới của phê bình văn học cho thấy nó ngày càng bị chi phối mạnh mẽ bởi quá trình quốc tế hóa, công nghệ hóa và tác động của kinh tế thị trường.

Đề cập việc tái xác lập mối quan hệ giữa lý luận, phê bình, sáng tác và công chúng trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số, TS Hà Thanh Vân (Trung tâm Xúc tiến Văn hóa Nghệ thuật Việt Nam) nhận định: Giới nghiên cứu hiện đang đối diện một "khủng hoảng kép" trong đời sống phê bình. Đó là khủng hoảng uy tín, khi tiếng nói học thuật dần mất ảnh hưởng trước công chúng và bị lấn át bởi mạng xã hội; cùng với khủng hoảng đạo đức nghề nghiệp, khi xuất hiện tình trạng "phê bình bè phái", "PR trá hình", "đánh bóng tên tuổi" hay sao chép, trích dẫn sai lệch.

Để vượt qua khủng hoảng này, TS Hà Thanh Vân đề xuất cần tái định vị vai trò của phê bình theo ba hướng: Từ phán xét sang đối thoại, giúp công chúng hiểu rõ hơn bản chất sáng tạo thay vì chỉ dừng lại ở khen - chê; Từ đóng kín sang liên ngành, mở rộng không gian phê bình sang điện ảnh, âm nhạc, nghệ thuật thị giác, truyền thông; Từ độc quyền sang chia sẻ, khuyến khích công chúng tham gia, nhưng dựa trên nền tảng tri thức và đạo đức nghề nghiệp vững vàng.

TS Hà Thanh Vân nhấn mạnh, trong thời đại bùng nổ mạng xã hội, khi ý kiến được lan tỏa và tương tác với tốc độ "khổng lồ", đạo đức nghề nghiệp trở thành vấn đề sống còn của cả người viết lẫn người đọc. Người phê bình cần tránh hai thái cực: "Phê bình PR" làm mất tính khách quan và "phê bình công kích" làm mất tính nhân văn. Thái độ đúng đắn là "phê bình kiến tạo" - góp phần hoàn thiện tác phẩm, đồng thời nâng cao nhận thức, thị hiếu và thẩm mỹ cho công chúng.

"Thương" cho văn học

Câu hỏi của GS Phong Lê tại Hội thảo gợi nhiều suy ngẫm về thực trạng đời sống văn học và văn hóa đọc hiện nay: "Cái in ra thì nhiều, nhưng đến được với bạn đọc là bao nhiêu?". Theo ông, trong khi phê bình văn học ngày càng yếu về tính chuyên nghiệp thì đời sống sáng tác lại bề bộn hơn bao giờ hết. Không thể đếm xuể có bao nhiêu cuộc thi được tổ chức, bao nhiêu thơ, truyện, tiểu thuyết, phê bình, tiểu luận được in ra mỗi năm.

"Nhìn vào các lĩnh vực nghệ thuật khác như hội họa, âm nhạc, điện ảnh mới thấy thương cho văn học. Khi mỗi cuốn sách in ra chỉ 300, 500, 1.000 hoặc nhiều lắm là 2.000 bản mà vẫn khó bán. Ngoại trừ những cuốn sách đặc biệt hay và được quảng bá tốt thì số lượng in mới cao hơn, nhưng trường hợp này rất hiếm. Có lẽ rồi cũng phải quen với việc các bạn trẻ sẵn sàng bỏ hàng triệu đồng mua vé xem idol biểu diễn, nhưng lại ngại ngần khi bỏ ra 50 nghìn để mua một cuốn sách", GS Phong Lê trăn trở.

Theo ông, nếu trước đây, trong thời chiến, mỗi cuốn sách ở miền Bắc có thể in tới hàng vạn bản, thì nay chỉ cần trung bình 1.000 bản cho hơn 100 triệu dân đã được xem là "đủ", trừ một số ngoại lệ. Bởi ngoài sách, con người đang có quá nhiều phương tiện để thỏa mãn nhu cầu tinh thần. Văn hóa đọc đang phải cạnh tranh gay gắt với văn hóa nghe - nhìn và cuộc cạnh tranh này càng trở nên khó khăn khi văn hóa mạng lên ngôi. Con người đang từ bỏ bút sắt, bút bi để đến với bàn phím, tiếp cận cả một thế giới thu nhỏ mà ta gọi là "thế giới phẳng".

Văn hóa đọc đang tồn tại trong cạnh tranh với văn hóa nghe - nhìn

Cũng theo GS Phong Lê, không phải giới phê bình thiếu người tài, hay sáng tác không còn hấp dẫn. Thực tế, đội ngũ sáng tác hiện nay có nhiều tác giả thuộc thế hệ 7X trở về sau, không cần đến phê bình, họ vẫn có nhiều cách đến với bạn đọc, khi công nghệ thông tin và văn hóa mạng giúp việc quảng bá tên tuổi trở nên nhanh chóng, rộng khắp, nhất là khi tác giả đã trở thành một "thương hiệu".

Trước những biến động của thời đại số, phê bình văn học Việt Nam cần được nhìn nhận không chỉ như một hoạt động đánh giá tác phẩm mà còn là cầu nối giữa người sáng tác và công chúng. Muốn thoát khỏi "khủng hoảng kép", phê bình phải trở lại với tinh thần đối thoại, khách quan và nhân văn - nơi người viết, người đọc và người sáng tác cùng chia sẻ trách nhiệm gìn giữ giá trị thẩm mỹ và chân lý nghệ thuật. Chỉ khi văn hóa phê bình được khơi thông và văn hóa đọc được phục hồi, đời sống văn học mới có thể tìm lại vị thế xứng đáng trong xã hội hôm nay. ■

Các "anh tài" hát gây quỹ ủng hộ đồng bào vùng bão lũ

Tối 29.10 vừa qua, các "anh tài" từ chương trình *Anh trai vượt ngàn chông gai* (ATVNCG) và người hâm mộ đã có thêm kỷ niệm khó quên tại đêm nhạc Tôi! Người Việt Nam gây quỹ ủng hộ đồng bào vùng bão lũ. Đêm nhạc do "anh tài thứ 34" - MC Anh Tuấn - khởi xướng với mong muốn chia sẻ cùng đồng bào đang chịu ảnh hưởng bởi thiên tai ở khu vực miền Bắc và miền Trung; cùng sự góp sức của Đinh Hà Uyên Thư trong vai trò đạo diễn và nhạc sĩ Hồ Hoài Anh làm Giám đốc âm nhạc.

Đặc biệt, tại đêm nhạc, BTC đã đấu giá poster chương trình có chữ ký của "gia tộc anh tài". Kết quả thu được 780 triệu đồng, gồm: 180 triệu đồng được một fan hâm mộ ca sĩ Kay Trần đấu giá được và 600 triệu đồng do các "anh tài" Jun Phạm, Bằng Kiều, Đăng Khôi, Kay Trần, BB Trần, Tăng Phúc, Neko Lê, Quốc Thiên, Duy Khánh góp thêm vào. MC Anh Tuấn cho biết, bên cạnh khán giả mua vé ủng hộ thì tài khoản riêng của chương trình (được lập chỉ để tiếp nhận ủng hộ đợt này, chính thức đóng vào 23g59 ngày 29.10.2025) cũng nhận được rất nhiều đóng góp từ các tấm lòng. Kết quả, con số ghi nhận được trong tài khoản khi kết thúc đêm nhạc là gần 1,3 tỉ đồng. **B.T**

Giữ lửa miền non cao

● TRẦN HOÀNG

Từ những bản làng cheo leo nơi thượng nguồn sông Mã đến miền đồi thấp ven sông Chu, đồng bào các dân tộc thiểu số miền núi xứ Thanh vẫn bền bỉ gìn giữ kho tàng văn hóa truyền thống qua lời ca, điệu múa, nghề dệt, lễ hội và phong tục bản mường. Giữa nhịp sống hiện đại, họ nỗ lực lan tỏa những giá trị văn hóa đặc sắc, để mỗi thanh âm khua luống, mỗi tấm thổ cẩm, mỗi câu hát dân gian tiếp tục thắp sáng bản sắc và sức sống bền bỉ của văn hóa miền sơn cước.

Vang vọng khua luống giữa đại ngàn

Miền núi Thanh Hóa là nơi cư trú lâu đời của hơn một triệu người, trong đó có khoảng 60 vạn đồng bào các dân tộc Mông, Dao, Khơ Mú, Thái, Mường, Thổ. Mỗi dân tộc, mỗi bản làng đều lưu giữ những sắc màu văn hóa riêng biệt, hòa quyện thành bức tranh rực rỡ của vùng đất phía Tây xứ Thanh.

Từ rẻo cao nơi người Mông sinh sống đến vùng giữa của người Thái, Dao, Khơ Mú, hay miền đồi thấp của người Mường, người Thổ, đâu đâu cũng thấm đẫm hồn cốt văn hóa dân gian. Trong những câu chuyện truyền đời, ta bắt gặp hình ảnh cây si trong *Mo Đẻ đất đẻ nước* của người Mường - cành ngả ra tới đâu thì thành bản, thành làng tới đó. Ta nghe thấy tiếng gọi của Ải Lậc Cậc, Khăm Panh - những nhân vật khổng lồ trong huyền thoại người Thái, hiện thân cho sức mạnh sáng tạo và khát vọng chinh phục thiên nhiên của con người miền sơn cước. Từ đời sống lao động vất vả, đồng bào đã chắt lọc những bài học ứng xử giản dị mà sâu sắc, gửi gắm trong từng câu tục ngữ: *Đào giếng mà uống, vỡ ruộng mà ăn; Chân vấp đừng đổ tại đá, mà tại chân ta không nhấc cao*... Những lời răn ấy dạy người dân cách sống thuận theo tự nhiên, chất chứa triết lý nhân sinh thấm đẫm tình người, tình núi rừng.

Nghệ thuật diễn xướng khua luống được đồng bào dân tộc Thái miền núi Thanh Hóa gìn giữ và phát huy

Trong kho tàng văn hóa miền núi xứ Thanh, nghệ thuật diễn xướng khua luống của người Thái ở xã Tam Thanh là minh chứng sinh động cho sức sống bền bỉ của văn hóa dân gian. Khua luống khởi nguồn từ nhịp lao động thường ngày - từ tiếng chày giã gạo, giã thóc của người phụ nữ - rồi dần trở thành hình thức diễn xướng tập thể, gắn bó mật thiết với đời sống tinh thần của đồng bào. Giữa không gian sơn thủy hữu tình, âm thanh dồn dập, rộn ràng của khua luống vang lên như hơi thở của núi rừng, như nhịp tim của những người phụ nữ Thái đang dệt nên bản hòa ca của lao động và hạnh phúc.

Từ đôi tay khéo léo, họ gõ những thanh gỗ dài lên thân cây luống, tạo nên nhịp phách vừa mạnh mẽ vừa uyển chuyển. Bà Hà Thị Thưng, người phụ nữ ở bản Phe, xã Tam Thanh, là một trong những "ngọn lửa" giữ nghề khua luống. Bà kể: "Hồi nhỏ nhìn các bà, các mẹ trình diễn, tôi mê lắm. Lớn lên, được các cụ chỉ dạy, tôi tập theo và dần thành thạo. Bây giờ, tôi dạy lại cho con cháu trong bản, để ai cũng biết, ai cũng yêu khua luống như tôi ngày trước".

Từ những buổi tập luyện bên sân nhà, khua luống dần hồi sinh, trở thành nét đẹp không thể thiếu trong mỗi dịp hội làng, trong Liên hoan văn nghệ dân gian, trong những đêm rộn ràng *Hương sắc vùng cao* của Thanh Hóa. Tiếng khua luống là âm thanh, là nhịp sống, là niềm tự hào của người Thái giữa đại ngàn.

Kho tàng di sản sống giữa đời thường

Miền núi Thanh Hóa là vùng đất của huyền thoại và lễ tục, đồng thời là kho tàng tri thức dân gian, nghệ thuật và ẩm thực phong phú. Những bàn tay tài hoa của đồng bào Mường, Thái, Dao, Mông… đã dệt nên biết bao sản phẩm thổ cẩm rực rỡ sắc màu. Ở bản Lặn, bản Ban, Năng Cát, Hạ Sơn, Pù Nhi… vẫn còn những nghệ nhân ngày đêm miệt mài bên khung cửi, thêu từng sợi chỉ, gửi vào đó linh hồn của bản làng. Từ tơ, đay, gai, phẩm nhuộm, đồng bào đã tạo nên những tấm váy áo, khăn choàng, tấm phá, gối, đệm vừa bền đẹp vừa đậm chất nghệ thuật.

Với đồng bào miền núi xứ Thanh, âm nhạc và vũ điệu là cách bày tỏ tâm hồn. Người Thái có múa xòe, múa nón, múa cá sa với nhịp điệu khoan thai mà rộn ràng như dòng sông Mã uốn quanh bản làng; người Mường có múa Pồn Pôông; người Dao có múa bát, múa chuông; còn người Mông lại say đắm với múa khèn, kèn môi, kèn lá. Những điệu múa, tiếng khèn ấy không chỉ là nghệ thuật, mà còn là sự kết tinh của niềm tin và triết lý sống hòa hợp với thiên nhiên.

Trên đôi bờ sông Chu, sông Mã, những làn điệu dân ca: Khặp của người Thái, Xường rang, Bọ mẹng của người Mường, Pả dung của người Dao, hát Tơm của người Khơ Mú, gầu Tào, gầu Plềnh của người Mông vẫn ngân vang qua bao thế hệ. Khi nồng nàn, tha thiết; khi trầm lắng, sâu xa, lời ca ấy chính là tiếng lòng của con người với quê hương, đất nước, với bạn bè và tình yêu.

Ẩm thực miền núi Thanh Hóa cũng mang đậm nét văn hóa riêng. Giữa mênh mông núi rừng, hương vị cơm lam, canh đắng, cá nướng, lợn thui quyện cùng men rượu cần thơm nồng tạo nên bản sắc khó lẫn. Mỗi món ăn vừa là sản vật của đất trời, vừa là kết tinh của sự khéo léo, tỉ mỉ và tinh tế. Những đặc sản như quýt vòi Bá Thước, măng nứa Lang Chánh, mía Kim Tân, vịt Trạc Nhật, cá lăng Quan Hóa, quế Thường Xuân… đã trở thành niềm tự hào của miền sơn cước. Không chỉ vậy, đồng bào còn lưu giữ nhiều tri thức dân gian quý báu: Cách chọn đất làm nương, trị bệnh bằng cây cỏ, dự báo thời tiết qua tiếng chim, hướng gió hay màu mây trời. Dù không được ghi chép trong sách vở, những kinh nghiệm ấy vẫn được truyền dạy bằng lời nói, bằng hành động và bằng chính nếp sống giản dị, chan hòa.

Thanh Hóa hôm nay đang đổi thay từng ngày, nhưng ở vùng cao, những giá trị văn hóa dân tộc vẫn được nâng niu như báu vật. Thực hiện Dự án 6 thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, tỉnh đã tổ chức nhiều lớp tập huấn, liên hoan, lễ hội nhằm bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc. Những lễ hội Kin Chiêng Boọc Mạy, Pồn Pôông, Sắc Bùa, Tết nhảy của người Dao, khèn bè của người Mông… đã khơi dậy niềm tự hào dân tộc và trở thành điểm nhấn du lịch văn hóa của miền Tây Thanh Hóa.

Ở mỗi bản làng, những người như bà Hà Thị Thưng, "người giữ hồn khua luống", vẫn miệt mài truyền lửa văn hóa cho thế hệ trẻ. Họ âm thầm nhưng bền bỉ, không quản nắng mưa, dạy con cháu từng điệu múa, từng nhịp khua, từng lời hát cổ. Bởi họ hiểu rằng, mất đi tiếng khua luống là mất đi một phần linh hồn của bản mường. ■

Sài Gòn - TP.HCM trong dòng chảy văn hóa và ký ức điện ảnh

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 3701/QĐ-BVHTTDL về việc tổ chức Triển lãm ảnh *TP.HCM vươn mình cùng đất nước qua góc nhìn điện ảnh*, trong khuôn khổ LHP Việt Nam lần thứ XXIV, diễn ra tại TP.HCM từ ngày 21-25.11 tới.

Triển lãm là hoạt động hưởng ứng LHP Việt Nam lần thứ XXIV, đồng thời khai thác chiều sâu giá trị lịch sử, văn hóa - xã hội vùng đất Nam Bộ thông qua các tư liệu, hình ảnh, hiện vật điện ảnh quý được lưu trữ tại Viện Phim Việt Nam, cũng như sưu tầm từ các nghệ sĩ, Sở Văn hóa và Thể thao, Sở Du lịch, Đài Phát thanh - Truyền hình và Hội Điện ảnh TP.HCM. Không chỉ giới thiệu di sản điện ảnh, triển lãm còn lan tỏa hình ảnh một đô thị năng động, giàu bản sắc - nơi giao thoa giữa truyền thống và hiện đại, giữa ký ức Sài Gòn xưa và nhịp sống TP.HCM hôm nay.

Dự kiến, triển lãm sẽ trưng bày khoảng 250 hình ảnh trích từ các tác phẩm điện ảnh và tư liệu quý, phản ánh quá trình chuyển mình của TP qua ba giai đoạn lịch sử: Thời kỳ giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (1945-1975); Thời kỳ kiến thiết, xây dựng đất nước (1976-1985); Thời kỳ đổi mới, hội nhập và phát triển (1986-2025). Mỗi khung hình vừa là lát cắt của nghệ thuật điện ảnh, vừa là chứng tích sống động của đời sống văn hóa, con người và tinh thần thời đại ở vùng đất phương Nam.

Triển lãm diễn ra từ ngày 21-25.11 tại đường đi bộ Nguyễn Huệ, phường Sài Gòn, TP.HCM. Lễ khai mạc dự kiến tổ chức lúc 7h30 ngày 21.11.2025. **ANH HUY**

HÀNH TRÌNH TRI ÂN:

Đưa các anh trở về đất mẹ

● **PHAN HIẾU**

Từ lòng đất đỏ Gia Lai đến những cánh rừng biên giới Campuchia, hành trình đi tìm và đưa các anh hùng liệt sĩ trở về đất mẹ vẫn đang được tiếp nối bằng tất cả tình yêu, lòng biết ơn và trách nhiệm thiêng liêng. Sau hơn 600 ngày miệt mài, những người lính Đội K52 (Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Gia Lai) đã tìm thấy 18 hài cốt chiến sĩ, mở thêm một trang mới trong hành trình tri ân, để những người con được trở về trong vòng tay quê hương.

Đội K52 tìm thấy 18 hài cốt liệt sĩ tại xã Ia Boòng

Ban Chuyên trách tỉnh Gia Lai và Bộ Tư lệnh Quân khu I (Quân đội Hoàng gia Campuchia) dâng hương tại Đài tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ Campuchia - Việt Nam ở thành phố Stung Treng Ảnh: ĐOÀN BÌNH

Không chỉ là công việc của hôm nay, đó là mạch nguồn tri ân xuyên suốt - nơi nghĩa tình đồng đội, tình đất, tình người hòa quyện trong tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc: "Các anh đã về với đất mẹ!".

Hơn 600 ngày miệt mài tìm đồng đội

Theo báo cáo của Bộ Chỉ huy Quân sự (CHQS) tỉnh Gia Lai - Cơ quan Thường trực Ban Chỉ đạo 515 tỉnh, từ ngày 6 - 20.10.2025, Đội K52 đã phối hợp với cấp ủy, chính quyền và Ban CHQS xã Ia Boòng tổ chức lực lượng tìm kiếm tại 6 địa điểm có thông tin ở làng Gà và thôn Ninh Phúc, với tổng cộng 636 ngày công. Kết quả, đơn vị đã tìm thấy 18 hài cốt liệt sĩ tại khu vườn nhà ông Ksor Tân (làng Gà, xã Ia Boòng).

Thượng tá Hoàng Viết Ngọc, Chính trị viên Đội K52 cho biết, tất cả các liệt sĩ đều được an táng trong tăng hoặc vải dù, khi khai quật phát hiện nhiều di vật như dép cao su, cúc áo bộ đội, lược chải đầu cùng một số vật dụng sinh hoạt khác. Qua đó, có thể xác định đây là các liệt sĩ hy sinh trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ. Theo nhân chứng, khu vực này có khoảng 20 ngôi mộ, nên đơn vị sẽ tiếp tục mở rộng phạm vi tìm kiếm cho đến khi hết thông tin.

Ngoài làng Gà, Ban CHQS xã Ia Boòng cùng các đơn vị liên quan đang tiếp tục xác minh, mở rộng công tác tìm kiếm tại khu vực làng Sung O và Boòng Nga. Ông Phạm Thanh Bình, Chỉ huy trưởng Ban CHQS xã Ia Boòng cho biết, thời gian tới, Ban CHQS xã sẽ phối hợp chặt chẽ với các lực lượng chức năng, tham mưu cho Ban Chỉ đạo 515, Đảng ủy, UBND xã đẩy mạnh tuyên truyền, vận động nhân dân cung cấp thông tin về các khu vực nghi có mộ liệt sĩ để tổ chức tìm kiếm trên toàn địa bàn.

18 hài cốt liệt sĩ đã được lấy mẫu sinh phẩm phục vụ giám định ADN. Hành trình "ngày về đất mẹ" cũng bắt đầu khi UBND tỉnh Gia Lai quyết định tổ chức lễ viếng, truy điệu và an táng hài cốt liệt sĩ theo quy mô cấp tỉnh, bảo đảm trang nghiêm, trọng thị - thể hiện lòng tri ân sâu sắc của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với công lao to lớn của các anh hùng liệt sĩ.

Trải qua hơn 600 ngày miệt mài tìm kiếm, các cán bộ, chiến sĩ đã miệt mài đào 3.740 mét hào, di chuyển gần 1.872 mét khối đất đá để lần tìm từng dấu tích của đồng đội. Hài cốt của các liệt sĩ được cất bốc cẩn thận, đúng quy trình, thống kê đầy đủ di vật. Theo danh sách từ Bộ Quốc phòng, Quân đoàn 3 và Quân khu 5, khu vực này vẫn còn những ngôi mộ chưa được tìm thấy, vì vậy công tác quy tập sẽ tiếp tục được mở rộng trong thời gian tới.

Tăng cường hợp tác quốc tế để tìm hài cốt liệt sĩ

Không dừng lại ở công tác tìm kiếm trong nước, trong tháng 10 vừa qua, lãnh đạo tỉnh Gia Lai đã tổ chức đoàn công tác làm việc với Ban Chuyên trách các tỉnh Ratanakiri, Stung Treng và Preah Vihear (Vương quốc Campuchia) nhằm tăng cường phối hợp trong công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ quân tình nguyện và chuyên gia Việt Nam hy sinh qua các thời kỳ chiến tranh.

Phó Tỉnh trưởng, Trưởng ban Chuyên trách tỉnh Ratanakiri Ma Vi Chất cho biết, thời gian qua, hai tỉnh đã không ngừng củng cố mối quan hệ hợp tác, thắt chặt tình đoàn kết hữu nghị, cùng xây dựng đường biên giới hòa bình, hợp tác và phát triển bền vững. Ông khẳng định sẽ chỉ đạo các ngành, lực lượng chức năng và nhân dân địa phương tích cực hỗ trợ Ban Chuyên trách tỉnh Gia Lai và Đội K52 (Bộ CHQS tỉnh Gia Lai) trong mùa khô 2025-2026 và những năm tiếp theo, để sớm đưa các liệt sĩ về nước yên nghỉ.

Phó Tỉnh trưởng, Trưởng ban Chuyên trách tỉnh Stung Treng Men Kung xúc động chia sẻ, nhân dân Campuchia luôn ghi nhớ công lao và sự hy sinh to lớn của các anh hùng liệt sĩ quân tình nguyện và chuyên gia Việt Nam - những người đã giúp nhân dân đất nước Chùa Tháp thoát khỏi chế độ diệt chủng Pol Pot và hồi sinh lần thứ hai. Với tinh thần đó, chính quyền, lực lượng vũ trang và nhân dân tỉnh Stung Treng cam kết phối hợp chặt chẽ với Ban Chuyên trách tỉnh Gia Lai và Đội K52 để tiếp tục tìm kiếm, quy tập được ngày càng nhiều hài cốt liệt sĩ Việt Nam hy sinh trên địa bàn.

Phó Tỉnh trưởng, Trưởng ban Chuyên trách tỉnh Preah Vihear Yong Kim Hiên cũng nhấn mạnh, việc phối hợp chặt chẽ với phía Việt Nam trong công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ là nghĩa vụ và trách nhiệm của chính quyền, các lực lượng và nhân dân địa phương. Ông bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với sự giúp đỡ chí nghĩa chí tình của Chính phủ, quân đội và nhân dân Việt Nam - những người đã giúp Campuchia hồi sinh từ tro tàn chiến tranh. Với tinh thần đó, Ban Chuyên trách tỉnh Preah Vihear sẽ tiếp tục hỗ trợ và tạo điều kiện tốt nhất cho Đội K52 trong thực hiện nhiệm vụ.

Tại các buổi làm việc, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Gia Lai Nguyễn Thị Thanh Lịch chia sẻ, công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ trong thời gian tới sẽ gặp nhiều khó khăn do thông tin và nhân chứng ngày càng hạn chế, địa bàn thay đổi so với sơ đồ mai táng trước đây. Bà Thanh Lịch bày tỏ mong muốn các tỉnh bạn tiếp tục phối hợp, tuyên truyền, vận động nhân dân cung cấp thông tin, hỗ trợ tích cực để Đội K52 hoàn thành sứ mệnh tri ân thiêng liêng.

Nhân dịp này, Ban Chuyên trách tỉnh Gia Lai đã trao số tiền 32.500 USD (nguồn hỗ trợ của Chính phủ Việt Nam) cho Ban Chuyên trách các tỉnh Ratanakiri, Stung Treng và Preah Vihear, phục vụ công tác tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ quân tình nguyện và chuyên gia Việt Nam trong mùa khô 2025-2026.■

Hỗ trợ tiền điện cho hộ nghèo và hộ chính sách xã hội

UBND TP Cần Thơ vừa ban hành Kế hoạch tổ chức thực hiện hỗ trợ tiền điện cho hộ nghèo và hộ chính sách xã hội trên địa bàn, nhằm giúp các hộ dân giảm bớt gánh nặng chi phí sinh hoạt hằng tháng và bảo đảm các đối tượng được thụ hưởng đầy đủ, kịp thời, đúng quy định.

Theo Kế hoạch, việc hỗ trợ được thực hiện theo Quyết định số 14/2025/QĐ-TTg ngày 29.5.2025 của Thủ tướng Chính phủ về cơ cấu biểu giá bán lẻ điện. Cụ thể, hộ nghèo theo tiêu chí quy định của pháp luật trong từng thời kỳ sẽ được hỗ trợ tiền điện cho mục đích sinh hoạt, với mức tương đương tiền điện sử dụng 30kWh/tháng, tính theo giá bán lẻ điện sinh hoạt bậc 1 hiện hành.

Đối với hộ chính sách xã hội (không thuộc diện hộ nghèo) có lượng điện tiêu thụ sinh hoạt trong tháng không quá 50kWh, mức hỗ trợ cũng tương đương tiền điện của 30kWh, tính theo giá bán lẻ điện sinh hoạt bậc 1.

Nguồn kinh phí thực hiện được bố trí từ ngân sách nhà nước và các nguồn tài chính hợp pháp khác theo quy định. Trong đó, ngân sách Trung ương sẽ hỗ trợ địa phương theo nguyên tắc hỗ trợ có mục tiêu, nhằm bảo đảm việc triển khai chính sách an sinh xã hội được thực hiện thống nhất, hiệu quả và đúng đối tượng trên toàn địa bàn thành phố. **T.MY**

LỰC SĨ NGUYỄN THÀNH DUY GIÀNH HCV AYG 2025:

Khẳng định khát vọng của tuổi trẻ

● HOÀNG ANH

Lực sĩ Nguyễn Thành Duy đã xuất sắc mang về tấm HCV cho Đoàn Thể thao Việt Nam tại Đại hội Thể thao trẻ châu Á 2025 (AYG 2025) khi chiến thắng tại hạng cân 65 kg nam môn cử tạ. Thành tích của Thành Duy không chỉ mang lại vinh quang cho thể thao nước nhà, mà còn là minh chứng sống động cho khát vọng, ý chí vượt khó và tinh thần quật cường của tuổi trẻ Việt Nam trên hành trình khẳng định vị thế ở đấu trường châu lục.

Thành Duy (sinh năm 2009), quê Khánh Hòa, là "mầm non" triển vọng của cử tạ Việt Nam sớm thể hiện tài năng tại giải trẻ quốc gia. AYG 2025 chính là kỳ đại hội lớn nhất mà Thành Duy tham dự. Dù được đánh giá có khả năng cạnh tranh huy chương tại AYG 2025 nhưng việc đô cử 16 tuổi vượt qua các đối thủ mạnh để giành tấm HCV được xem là bất ngờ với giới chuyên môn và người hâm mộ.

Ở hạng cân 65 kg nam, Thành Duy tranh tài cùng các đối thủ mạnh đến từ Trung Quốc, CHDCND Triều Tiên, Kazakhstan, Indonesia hay Philippines. Ở phần thi cử giật, Thành Duy chỉ đạt mức tạ 120 kg, xếp hạng 4. Tuy nhiên, Thành Duy đã giữ được sự tập trung và quyết định "chơi tất tay" ở phần cử đẩy. Đô cử quê Khánh Hòa đăng ký mức tạ khá cao và thực hiện thành công 153 kg, rồi 156 kg, vượt qua các đối thủ mạnh đến từ Trung Quốc, Kazakhstan và CHDCND Triều Tiên để đứng đầu. Với thông số trên, Thành Duy được Ban tổ chức xác nhận phá kỷ lục trẻ châu Á và AYG với mức cử đẩy 156 kg. Không những thế, với tổng cử 276 kg, Thành Duy cũng phá kỷ lục AYG.

Theo đánh giá của giới chuyên môn, thông số 156 kg mức cử đẩy của Thành Duy thực sự khó tin vì khi tập luyện trước thi đấu chính thức, thành tích cử đẩy tốt nhất của đô cử này không vượt quá 140 kg. Thế nhưng bằng sự quyết tâm và tinh thần chiến đấu không từ bỏ, Thành Duy đã có cú đẩy vượt ngưỡng khả năng, để bứt phá mạnh mẽ trong những thời điểm quan trọng nhất. Trước khi giành HCV tại AYG 2025, Thành Duy đã từng giành 3 HCB ở nội dung nam hạng cân 65 kg, với thành tích các mức tạ lần lượt là 115 kg cử giật, 148 kg cử đẩy, tổng cử 263 kg tại Giải cử tạ thanh thiếu niên và trẻ châu Á hồi tháng 7 ở Kazakhstan.

Cú đẩy 156 kg "vượt giới hạn" của Thành Duy làm giới chuyên môn và người hâm mộ nhớ lại những thành tích tương tự mà các đô cử Việt Nam làm được trong quá khứ. Tại SEA Games 30 năm 2019 ở Philippines, Phạm Thị Hồng Thanh dù kém VĐV chủ nhà Elreen Ann 16 kg tổng cử trước lượt đẩy cuối nhưng đã làm nên điều phi thường khi nâng thành công mức tạ 124 kg (trước đó cô chỉ thành công ở mức cử đẩy 107 kg) để giành HCV với tổng cử 214 kg, hơn đối thủ đúng 1 kg.

Trước đó tại SEA Games 29 năm 2017 ở Malaysia, Trịnh Quang Vinh trước lượt đẩy quyết định kém nhà á quân Olympic 2016 - Eko Yuli (Indonesia) 9 kg (297 kg so với 306 kg). Nhưng với tinh thần không bỏ cuộc, đô cử Việt Nam quyết định thực hiện mức đẩy 172 kg (trước đó anh thành công mức cử đẩy đầu tiên là 162 kg, còn cử giật cao nhất là 135 kg) và thành công trong sự ngỡ ngàng của Ban huấn luyện và chính đối thủ. Chung cuộc, Quang Vinh có tổng cử 307 kg, hơn đối thủ đúng 1 kg, phá 2 kỷ lục cử đẩy và tổng cử ở hạng cân 62 kg tại đại hội. Cả Quang Vinh, Hồng Thanh và giờ là Thành Duy là minh chứng cho tinh thần Việt Nam không bỏ cuộc, đại diện cho khả năng bứt phá mạnh mẽ của lực lượng VĐV Việt Nam trên đấu trường quốc tế.

Tấm HCV của Thành Duy (giữa) là thành quả của quá trình tập luyện, thi đấu không ngừng nghỉ

Thành tích của Thành Duy càng quý giá hơn khi đây là tấm HCV đầu tiên của Đoàn Thể thao Việt Nam tại AYG 2025. Tấm HCV của Thanh Duy không chỉ là niềm vui cá nhân, mà còn là minh chứng cho tinh thần vượt khó, vươn lên bằng nghị lực và khát vọng của thế hệ trẻ Việt Nam. Ở tuổi 16, Thành Duy đã thể hiện phẩm chất mà thể thao Việt Nam luôn tự hào đó là kiên cường, bền bỉ và không ngừng tiến bộ. Trong bối cảnh thể thao Việt Nam đang được đầu tư mạnh mẽ nhằm chuẩn bị cho các đấu trường lớn như SEA Games, Asian Games hay Olympic, tấm HCV của Thành Duy là nguồn cổ vũ to lớn, tiếp thêm động lực cho nhiều VĐV trẻ khác.

Thành công ấy cho thấy các chương trình đào tạo trẻ bài bản, khoa học và có tầm nhìn dài hạn đang bắt đầu mang lại "trái ngọt". Chiến thắng của Thành Duy là thông điệp mạnh mẽ gửi đến thế hệ trẻ Việt Nam hôm nay: "Hãy dám ước mơ, dám vượt qua thử thách để khẳng định mình". Từ những phòng tập nhỏ, từ sự hy sinh thầm lặng của thầy cô, gia đình và bản thân VĐV, ánh vàng của tấm huy chương không chỉ là phần thưởng cho tài năng, mà còn là kết tinh của ý chí Việt Nam. AYG 2025 không chỉ là nơi tôn vinh thành tích, mà còn là bệ phóng cho những ước mơ thể thao Việt Nam vươn ra thế giới. Và trong hành trình đó, Thành Duy đang là hình ảnh tiêu biểu của một thế hệ mới - bản lĩnh, nhiệt huyết và luôn hướng tới đỉnh cao. ■

Kiểm tra công tác chuẩn bị một số đội tuyển trước thềm SEA Games 33

Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao (TDTT) Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt vừa dẫn đầu Đoàn công tác của Cục thăm, làm việc và động viên các đội tuyển quốc gia đang tập huấn tại Trung tâm Đào tạo VĐV Trường Đại học TDTT Bắc Ninh. Tham gia đoàn còn có Phó Cục trưởng Cục TDTT Việt Nam Nguyễn Hồng Minh.

Tại đây, Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt đã trực tiếp thăm các khu huấn luyện, cơ sở vật chất và động viên tinh thần thi đấu của từng đội. Ông đánh giá cao sự chủ động, nghiêm túc trong công tác huấn luyện, tinh thần khắc phục khó khăn của đội ngũ HLV và VĐV. Cục trưởng khẳng định Cục TDTT Việt Nam sẽ quan tâm, hỗ trợ tối đa về điều kiện tập luyện, chế độ dinh dưỡng và trang thiết bị chuyên môn để các đội tuyển có thể toàn tâm, toàn lực chuẩn bị cho SEA Games 33.

Đặc biệt qua lắng nghe các kiến nghị từ các đội tuyển, Cục trưởng đã chỉ đạo kịp thời các biện pháp khắc phục khó khăn, giải quyết một số vấn đề về cơ sở vật chất, dụng cụ tập luyện và kinh phí hoạt động, nhằm tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các đội. Sự quan tâm sâu sát và những quyết định kịp thời này đã tạo động lực lớn cho thầy và trò tại Trung tâm, góp phần củng cố niềm tin và quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Thay mặt nhà trường, PGS.TS Nguyễn Văn Phúc, Hiệu trưởng nhà trường cảm ơn lãnh đạo Cục TDTT Việt Nam đã luôn quan tâm, chỉ đạo và đồng hành cùng nhà trường trong công tác huấn luyện, đào tạo VĐV quốc gia. Sự hiện diện và chỉ đạo trực tiếp của Cục trưởng trước thềm SEA Games 33 sẽ là nguồn cổ vũ to lớn, tiếp thêm sức mạnh tinh thần cho toàn thể cán bộ, huấn luyện viên và vận động viên trước kỳ Đại hội quan trọng này.

Hiện nay, tại Trung tâm đang có 14 đội tuyển quốc gia và trẻ quốc gia tập huấn. Trong đó có 6 đội tuyển với tổng số 65 VĐV sẽ tham gia thi đấu tại SEA Games 33 gồm: Đội tuyển Cầu lông, Điền kinh, Bóng ném, Kiếm, Bóng chuyền và Cử tạ trẻ quốc gia. Đây đều là những đội tuyển trọng điểm của Thể thao Việt Nam, được kỳ vọng đóng góp thành tích cao tại đấu trường khu vực.

Không chỉ là cái nôi hàng đầu đào tạo lực lượng HLV, nhà quản lý, cán bộ cho ngành Thể thao, trong suốt những năm qua, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh còn là một trong những trung tâm huấn luyện hiệu quả. Với môi trường xanh, sạch, đẹp, chuyên nghiệp, nhiều VĐV trưởng thành từ nôi đào tạo của nhà trường đã có nhiều đóng góp lớn cho thể thao Việt Nam. Hiện 2 tay vợt hàng đầu của Việt Nam là Thuỳ Linh và Đức Phát cũng đang tập huấn tại đây.

VÂN SA

U23 VIỆT NAM:

Biến hóa để chinh phục SEA Games 33

● **KHẢI HƯNG**

Từ vòng loại U23 châu Á 2026 đến chức vô địch U23 Đông Nam Á, rồi những trận giao hữu với Qatar, Hàn Quốc hay Uzbekistan sắp tới, U23 Việt Nam đang dần định hình một bản sắc rõ ràng dưới thời HLV Kim Sang-sik: Biến hóa, thực dụng, hiệu quả và không ngừng tiến hóa. SEA Games 33 cuối năm nay tại Thái Lan không chỉ là một cuộc tranh tài, mà còn là phép thử quan trọng cho một thế hệ mới.

Đình Bắc và Lý Đức đều là những niềm hy vọng cho U23 Việt Nam tại SEA Games

Bản lĩnh qua từng thử thách

Chỉ trong hai chiến dịch gần nhất, vòng loại U23 châu Á 2026 và giải U23 Đông Nam Á 2025, đội bóng của HLV Kim Sang-sik đã trải nghiệm đủ mọi kiểu đối thủ. Từ lối chơi pressing rực lửa của U23 Indonesia, những pha đánh biên tốc độ của U23 Philippines, đến hàng thủ "bê tông" của U23 Bangladesh hay sự lì lợm của U23 Yemen, U23 Việt Nam đều có lời giải.

Bảy trận thắng liên tiếp, trải dài từ giải Đông Nam Á đến vòng loại châu Á, cho thấy khả năng thích ứng của đội tuyển trẻ Việt Nam đang đạt đến mức đáng nể. Dưới bàn tay của HLV Kim Sang-sik, U23 Việt Nam trở thành "khối rubik" đa diện, vừa có thể mềm mại như nước nhưng cũng rắn rỏi như thép, biết khi nào cần tấn công phủ đầu và khi nào phải phòng ngự phản công kỷ luật.

Ngay cả khi thiếu vắng hàng loạt trụ cột, U23 Việt Nam vẫn duy trì lối chơi gắn kết. Trong hai trận giao hữu gần nhất gặp U23 Qatar, quyền HLV trưởng Đinh Hồng Vinh giúp đội thử nghiệm hai phong cách là thận trọng ở trận đầu, rồi chủ động tấn công ở trận tái đấu. Sự linh hoạt ấy phản ánh đúng tinh thần "không có mẫu số chung" mà HLV Kim đang hướng tới.

Điểm mạnh lớn nhất của HLV Kim Sang-sik nằm ở khả năng đọc đối thủ và xoay chuyển chiến thuật. Mỗi trận đấu, ông đều có cách tiếp cận khác nhau, khi pressing tầm cao, khi đá lùi sâu, lúc lại biến sơ đồ 3-4-3 thành 3-5-2 để tận dụng thể hình và khả năng tranh chấp ở tuyến giữa.

Trong 7 trận gần nhất, có đến 10 cầu thủ khác nhau ghi bàn cho U23 Việt Nam từ hậu vệ, tiền vệ đến tiền đạo. Con số ấy nói lên hai điều đội bóng không phụ thuộc vào bất kỳ cá nhân nào và thầy Kim luôn có phương án tấn công đa dạng. Triết lý huấn luyện của HLV Kim Sang-sik mang nhiều nét giống phong cách bóng đá Hàn Quốc chú trọng tính kỷ luật, thể lực, nhưng cũng đề cao khả năng sáng tạo và tự do chiến thuật. Mỗi vị trí trên sân đều phải biết làm nhiều nhiệm vụ từ pressing, thoát pressing đến chuyển trạng thái nhanh. "Các cầu thủ hiện nay tự tin hơn, có nền tảng thể lực tốt và tư duy hiện đại. Họ học hỏi từ chính những va vấp để hoàn thiện mình", một thành viên trong Ban huấn luyện chia sẻ.

Sức bật từ Việt kiều và nội binh

Trong hành trình hướng đến SEA Games 33, HLV Kim Sang-sik có thêm nhiều lựa chọn nhân sự chất lượng. Đáng chú ý là nhóm cầu thủ Việt kiều đang dần khẳng định tại V-League.

Tiền vệ Trần Thành Trung, trở về từ Bulgaria, đã chiếm suất đá chính ở CLB Ninh Bình, bên cạnh hai đàn anh Nguyễn Hoàng Đức và Đức Chiến. Cầu thủ này được đánh giá cao nhờ tư duy chiến thuật và khả năng xử lý bóng gọn gàng mang phong cách châu Âu. Trong khi đó, Nguyễn Vadim, tiền vệ Việt kiều Nga của SHB Đà Nẵng, cho thấy sự tiến bộ đáng kể, nhưng vẫn cần thêm thời gian để thuyết phục Ban huấn luyện trong cuộc cạnh tranh gắt gao.

Một cái tên mới mẻ khác là Zan Nguyễn, trung vệ Việt - Mỹ cao 1m91 đang thi đấu cho CLB TP.HCM. Không chỉ phòng ngự chắc chắn, Zan còn ghi dấu với pha lập công đẹp mắt tại giải hạng Nhất quốc gia. Nếu hoàn tất thủ tục nhập tịch, cầu thủ này có thể trở thành vũ khí quan trọng, giúp U23 Việt Nam gia tăng sức mạnh không chiến vốn là điểm yếu cố hữu của bóng đá Việt Nam nhiều năm qua.

Trong khi đó, truyền thông Indonesia đang đặc biệt chú ý đến một cái tên quen thuộc: Nguyễn Đình Bắc. Tờ *Bola* của Indonesia gọi anh là "vũ khí lợi hại" của đội tuyển Việt Nam tại SEA Games 33, khi liệt kê tiền đạo 21 tuổi này vào danh sách 5 ngôi sao Đông Nam Á đáng xem nhất giải. Chơi năng nổ ở cả hai biên, Đình Bắc là mẫu cầu thủ tốc độ, kỹ thuật và biết cách tạo đột biến trong không gian hẹp. Anh từng giành danh hiệu Cầu thủ xuất sắc nhất giải U23 Đông Nam Á 2025 và đã có 12 lần khoác áo đội tuyển quốc gia, ghi 2 bàn thắng. SEA Games 33 có thể là giải đấu cuối cùng của thế hệ Đình Bắc, Văn Khang, Quốc Việt, Văn Trường ở cấp độ U23, và chính điều đó khiến quyết tâm của họ lớn hơn bao giờ hết. "SEA Games lần này là kỳ cuối cùng của lứa chúng tôi. Toàn đội sẽ chiến đấu vì tấm HCV thứ ba trong lịch sử", Đình Bắc khẳng định.

Trước thềm SEA Games, U23 Việt Nam sẽ có loạt trận giao hữu quan trọng gặp U23 Hàn Quốc, U23 Uzbekistan và U23 Trung Quốc. Đây đều là những đối thủ hàng đầu châu lục, giúp đội kiểm tra khả năng tổ chức chiến thuật, rèn bản lĩnh thi đấu và đặc biệt là năng lực ứng biến trước những lối đá có cường độ cao.

Tại vòng bảng SEA Games 33, U23 Việt Nam nằm chung bảng với U23 Malaysia và U23 Lào. Nếu tiến sâu, đội có thể tái ngộ U23 Thái Lan hoặc U23 Indonesia, những đối thủ truyền kiếp trong khu vực. Trong bối cảnh Indonesia đang "nóng mặt" sau thất bại ở chung kết U23 Đông Nam Á và ráo riết cải tổ lực lượng, còn Thái Lan có thể triệu tập thêm các cầu thủ Thái kiều, hành trình bảo vệ huy chương vàng của U23 Việt Nam chắc chắn không dễ dàng.

Nhưng với sự chuẩn bị bài bản, dàn cầu thủ đồng đều và chiến lược huấn luyện khoa học, thầy trò HLV Kim Sang-sik có cơ sở để mơ về điều lớn lao. Sau tất cả, biến hóa chiến thuật, cùng tinh thần kỷ luật kiểu Hàn, đang tạo nên một tập thể đủ sức đối diện với mọi thử thách. ■

Thanh Thúy thi đấu ấn tượng tại Nhật Bản

Thủ quân đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam Trần Thị Thanh Thúy đang ghi dấu ấn đậm nét ở CLB Gunma Green Wings tại Giải Vô địch bóng chuyền Nhật Bản (SV.League). Không chỉ ghi điểm ở các pha tấn công trên lưới, Thanh Thúy còn hiệu quả với những cú đánh sau vạch 3m và những pha giao bóng ghi điểm trực tiếp.

Các HLV tại SV.League đánh giá cao khả năng tấn công uy lực và tốc độ trên lưới của Thanh Thúy, đồng thời ghi nhận cô đã cải thiện rõ rệt khâu phòng ngự. Trang chủ CLB Gunma Green Wings liên tục chia sẻ những pha bóng ấn tượng của Thanh Thúy, xem đó là biểu tượng cho tinh thần chiến đấu và ý chí vươn lên của đội bóng.

Phong độ ấn tượng của Trần Thị Thanh Thúy tại giải vô địch Nhật Bản mang đến tín hiệu lạc quan cho đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam trước thềm SEA Games 33. Trong bối cảnh Nguyễn Thị Bích Tuyền chắc chắn không thể góp mặt, tuyển Việt Nam đặt nhiều kỳ vọng vào thủ quân Thanh Thúy trong mục tiêu săn tấm HCV lịch sử.

L.YẾN

Giải bóng đá công nhân, viên chức Việt Nam 2025

Vòng chung kết Giải bóng đá công nhân, viên chức Việt Nam 2025 diễn ra từ ngày 31.10 đến 2.11 tại sân vận động của trường Đại học Tôn Đức Thắng, TP.HCM, với sự tham dự của 16 đội bóng vượt qua vòng loại gồm: Công đoàn Hải Phòng, Công đoàn Bắc Ninh 1, Công đoàn Ngân hàng Việt Nam, Công đoàn Công an nhân dân, Công đoàn Hà Nội, Công đoàn Bắc Ninh 2, Công đoàn Đà Nẵng, Sacombank, Sawaco, Công đoàn Đồng Nai 1, Công đoàn Quảng Ngãi, Công đoàn Khánh Hòa, Công đoàn An Giang, Lê Bảo Minh, Công đoàn Đồng Nai 3 và Công đoàn TP.HCM 2.

Giải bóng đá công nhân, viên chức Việt Nam 2025 do Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Liên đoàn Bóng đá Việt Nam và Báo *Tuổi Trẻ* phối hợp tổ chức. Bước sang năm thứ 3, giải đấu đã khẳng định được vị thế là sân chơi thường niên, uy tín của công nhân, viên chức, lao động trên cả nước, góp phần đẩy mạnh phong trào tập luyện thể dục thể thao, nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần trong công nhân, viên chức, lao động nói riêng và toàn xã hội nói chung.

M.THU

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Robot trở thành bạn đồng hành trên toàn cầu

● HỒNG NHUNG

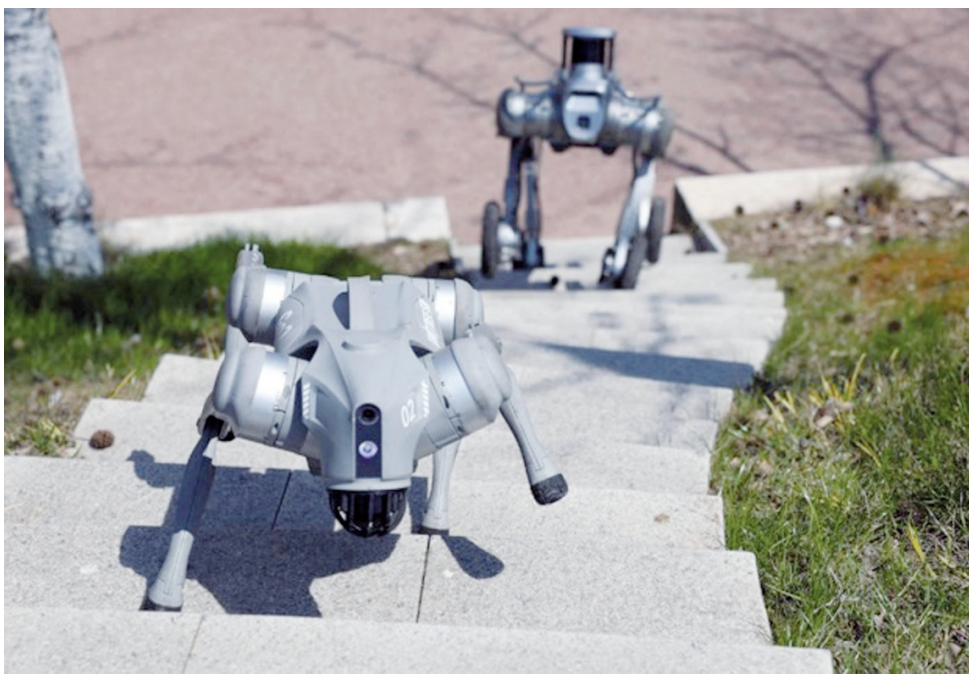
Trước sự phát triển đột phá của khoa học và công nghệ, robot đang bước vào cuộc sống của con người thường xuyên và gần gũi hơn. Giờ đây không chỉ là những hình ảnh trong phim khoa học viễn tưởng như trước, robot đa năng "trông giống và có thể chuyển động như người" đã thực sự đi vào đời sống hằng ngày của chúng ta.

Trên thế giới, robot hình người đang trở thành chủ đề nóng trong cuộc đua của những "ông lớn công nghệ" và các công ty khởi nghiệp. Tại Trung Quốc, mô hình thử nghiệm robot làm việc trong siêu nhà máy Xiaomi đã được triển khai. Với hơn 700 robot AI hoạt động suốt ngày đêm, nhà máy xe điện được Xiaomi khẳng định có thể đạt năng lực sản xuất vượt trội. Rất ít công nhân làm việc tại nhà máy, thay vào đó là hàng loạt cánh tay robot di chuyển nhanh với độ chính xác cao, thuần thục lắp ráp các phần thân xe. Các robot di chuyển tự động lướt trên sàn, vận chuyển vật liệu hiệu quả đến nơi chỉ định. Tại Đức, hãng Mercedes-Benz hay BMW cũng đã sử dụng robot hình người cho một số công đoạn lắp ráp hoặc kiểm tra. Còn tại Mỹ, dự kiến vào khoảng đầu năm 2026, hai "gã khổng lồ" công nghệ Nvidia và Foxconn cũng sẽ bắt tay triển khai một mô hình sản xuất mới khi đưa robot hình người vào quy trình lắp ráp máy chủ tại nhà máy ở Houston.

Không chỉ tự động hóa trong sản xuất, robot giờ đây đã trở nên gần gũi và là bạn đồng hành thường xuyên hơn trong cuộc sống hằng ngày của mọi người trên khắp thế giới. Tại Trung Quốc, robot là hình ảnh quen thuộc xuất hiện ở quầy cà phê Cofe+, đảm nhiệm quy trình từ pha chế tự động giảm chi phí khoảng 90%. Hay ở một số nhà hàng Nhật Bản, với đơn hàng được đặt qua máy tính bảng, robot giao thức ăn cho khách hàng tại nhà hàng cũng trở thành một nét văn hóa ẩm thực gần gũi trong những năm gần đây. Robot dịch vụ hỗ trợ con người trong nhiều công việc, từ máy hút bụi tự động, robot thú cưng trong gia đình, đến các thiết bị giám sát tại trung tâm thương mại hay quản lý hàng tồn kho trong kho bãi.

Với lĩnh vực y tế chăm sóc người cao tuổi, robot cũng đang đóng vai trò quan trọng. Tại Đức, các nhà nghiên cứu tạo ra những robot có thể đảm nhận một số công việc của y tá và bác sĩ. Với hình dáng giống người, bác sĩ robot Garmi có thể chẩn đoán, chăm sóc và điều trị cho bệnh nhân. Trong khi đó, tại cơ sở chăm sóc Flos Higashi-Kojiya ở phía nam Tokyo (Nhật Bản), các thiết bị tự động hỗ trợ nâng người cao tuổi, giám sát hành vi của bệnh nhân mắc chứng mất trí nhớ và tương tác qua lại đã trở nên quen thuộc. Thậm chí, một thiết bị nổi bật với tên gọi là "Hug" - robot này có thể hỗ trợ di chuyển giúp người ngồi xe lăn đứng dậy dễ dàng.

Hiện nay, nhiều quốc gia trên thế giới đang đối mặt với cuộc khủng hoảng nhân lực nghiêm trọng trước tình trạng thiếu hụt lao động và dân số già hóa nhanh nhất thế giới. Các doanh nghiệp trong ngành dịch vụ, từ nhà hàng đến chăm sóc người cao tuổi, buộc phải tìm kiếm giải pháp khắc phục tình trạng khan hiếm lao động để duy trì hoạt động. Robot sản xuất hay robot dịch vụ, được xem là một trong số các giải pháp linh hoạt và hiệu quả trước vấn đề này.

Công ty Unitree Robotics giới thiệu chó robot 4 chân mới có khả năng di chuyển trên nhiều địa hình, chịu tải ấn tượng, ứng dụng trong môi trường khắc nghiệt Ảnh: REUTERS

Robot không chỉ giúp giảm áp lực lao động mà còn hỗ trợ các nhân viên cao tuổi hoặc người nước ngoài trong công việc hằng ngày. Rõ ràng, những tiến bộ trong thuật toán AI và khối lượng dữ liệu tăng mang đến tiềm năng tự động hóa sâu rộng hơn trong sản xuất và hỗ trợ rất nhiều trong cuộc sống hiện đại ngày nay. Giới chuyên gia dự đoán 3-5 năm tới là giai đoạn quan trọng với tiến bộ nhanh chóng về công nghệ AI, trong đó xung quanh bức tranh cuộc sống của con người sẽ xuất hiện nhiều hơn robot đa năng. Robot có thể đảm nhiệm tới 2/3 trách nhiệm của con người trong công việc, và AI tạo sinh sẽ phát triển mạnh mẽ hơn về tự động hóa.

Theo khảo sát của McKinsey, với các công việc văn phòng trong doanh nghiệp như thư ký, trợ lý, những công việc liên quan phân tích, tỷ lệ được tự động hóa thời gian tới sẽ tăng, trong đó 20% được thay thế bởi AI tạo sinh.

Vậy robot có thể thay thế con người trong tương lai hay không? Thoạt nghe có vẻ đáng sợ, nhưng hầu hết những công việc của robot đều mang tính lặp đi lặp lại và lập trình mặc định sẵn có. Khi robot có thể đảm nhiệm nhóm công việc đó thì con người có thể tập trung vào các yếu tố hấp dẫn và sáng tạo hơn. Thế giới luôn chuyển động, việc kết hợp giữa kỹ năng của máy móc và trí tuệ của con người chắc chắn là công thức hoàn hảo để thúc đẩy phát triển xã hội trong quá trình chuyển đổi số toàn cầu. Tất nhiên, xu hướng này cũng mở ra thách thức mới về nhân lực, và có lẽ phải mất rất nhiều năm nữa để định hình lại thị trường lao động. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

APEC 2025, nơi giao thoa giữa văn hóa và kinh tế

● THANH HÀ

Hội nghị Thượng đỉnh Diễn đàn Hợp tác Kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC) 2025 đang diễn ra tại thành phố Gyeongju, tỉnh Gyeongsangbuk-do, Hàn Quốc. Đây là lần thứ hai "xứ Kim chi" vinh dự đăng cai một trong những sự kiện ngoại giao - kinh tế quan trọng bậc nhất thế giới, sau kỳ APEC 2005 tại Busan.

Không phải ngẫu nhiên Gyeongju được chọn làm nơi tổ chức Hội nghị Thượng đỉnh APEC 2025. Đây là cố đô của vương triều Silla, được mệnh danh là "bảo tàng không mái che" với hàng trăm di tích, đền chùa, lăng mộ và công trình kiến trúc cổ còn lưu giữ nguyên vẹn. Tại đây, mỗi viên đá, mỗi mái ngói cong đều kể một câu chuyện về lịch sử, văn hóa và tinh thần dân tộc Hàn Quốc. Trong số đó có thể kể đến Quần thể lăng mộ hoàng gia Daereungwon, nơi yên nghỉ của các vị vua và hoàng hậu triều Silla. Những gò mộ hình nón phủ cỏ xanh rì giữa lòng thành phố mang đến cảm giác trang nghiêm và tĩnh lặng. Không xa đó là Đài thiên văn Cheomseongdae - một trong những đài quan sát cổ nhất thế giới, minh chứng cho trình độ khoa học và tư duy thiên văn vượt thời đại của người Hàn cổ. Cung điện Donggung và hồ Wolji (trước đây gọi là Anapji) là địa điểm du lịch nổi tiếng bậc nhất Gyeongju. Khi đêm xuống, ánh đèn phản chiếu trên mặt hồ phẳng lặng, soi bóng những mái ngói cong và hàng cây cổ thụ, tạo nên khung cảnh lung linh như trong tranh.

Nhắc đến Gyeongju, không thể không nói tới hai di sản Phật giáo được UNESCO công nhận: Chùa Bulguksa và động Seokguram - biểu tượng cho tinh hoa nghệ thuật và tín ngưỡng Hàn Quốc. Những bậc đá cổ kính, ngọn tháp rêu phong và tượng Phật tĩnh tọa giữa khung cảnh thanh tịnh gợi nên cảm giác trang nghiêm hiếm có. Trong ánh sáng mờ ảo của hang Seokguram, tượng Phật uy nghiêm dẫn lối người xem tìm về sự an yên trong tâm hồn. Mỗi năm, Gyeongju chào đón gần 9 triệu du khách từ khắp nơi trên thế giới. Riêng kỳ nghỉ Chuseok vừa qua, hơn 701.000 lượt khách đã ghé thăm, để lại dấu ấn sôi động cho thành phố ngàn năm tuổi. Con số không chỉ nói lên sức sống bền bỉ của Gyeongju, mà còn là minh chứng cho tình yêu chưa bao giờ phai của du khách với "trái tim di sản" xứ Hàn.

Khác với những kỳ APEC trước, Hội nghị năm nay được tổ chức tại thành phố di sản, nơi văn hóa và thiên nhiên hòa quyện. Không những thế, trong thời gian diễn ra Hội nghị, nước chủ nhà mang đến những nội dung văn hóa đặc sắc, trong đó lấy K-Culture (văn hóa Hàn Quốc) làm điểm nhấn để thu hút sự chú ý của toàn thế giới. Ba sự kiện lớn được đầu tư trọng điểm gồm trình diễn thời trang Hanbok, chương trình nghệ thuật đa phương tiện tại khu du lịch Bomun và buổi hòa nhạc K-pop. Trong đó, show thời trang Hanbok tổ chức tại khu vực cây cầu gỗ Woljeonggyo sẽ tái hiện sân khấu kết hợp năm yếu tố truyền thống của Hàn Quốc gồm trang phục Hanbok, ẩm thực Hansik, nhà Hanok, giấy Hanji và chữ Hàn Hangeul. Chương trình nghệ thuật đa phương tiện Bomun sẽ vận dụng kết hợp ánh sáng cảnh quan vào buổi đêm tại hồ Bomun với laser, drone và các tác phẩm điêu khắc, trình chiếu ánh sáng trên các công trình kiến trúc tạo hiệu ứng hiện đại. Còn buổi hòa nhạc K-pop tại các khu di tích nằm ở phía Đông Gyeongju sẽ có sự tham gia của các nghệ sĩ K-pop cùng nghệ sĩ đến từ các nền kinh tế thành viên APEC.

Diễn đàn của 21 nền kinh tế thành viên vành đai Thái Bình Dương, với mục tiêu tăng cường mối quan hệ về kinh tế và chính trị nhưng lại được kết hợp đa dạng với chương trình văn hóa, trên phông nền văn hóa, tạo nên một kỳ APEC giao thoa giữa văn hóa và kinh tế, đúng tinh thần mà APEC hướng đến. Đó cũng chính là điểm đặc sắc và độc đáo của APEC 2025. ■